Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen

Opfølgning på velfærdsaftalen

Opfølgning på aftale om fremtidig indvandring

2. november 2006

Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om udmøntning af globaliseringspuljen

Opfølgning på velfærdsaftalen mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre

Opfølgning på aftale om fremtidig indvandring mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti

2. november 2006

Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen
Opfølgning på velfærdsaftalen
Opfølgning på aftale om fremtidig indvandring
November 2006

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:
Schultz Distribution
Herstedvang 4,
2620 Albertslund
Telefon 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: Schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

Henvendelse om publikationen
kan i øvrigt ske til:
Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Omslag: BGRAPHIC
Tryk: Schultz Grafisk
Oplag: 2.500
Pris: Gratis (uden porto og ekspeditionsgebyr)
ISBN: 87-7856-805-6

Elektronisk publikation:
Produktion: Schultz
ISBN: 87-7856-806-4

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
www.fm.dk

Indholdsfortegnelse

Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om udmøntning af globaliseringspuljen.

1. Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen 7
2. Aftale om udmøntning af globaliseringspuljens midler til forskning og udvikling 11
3. Aftale om udmøntning af globaliseringspuljens midler til innovation og iværksætteri 29
4. Aftale om udmøntning af globaliseringspuljens midler til alle unge skal have en ungdomsuddannelse 37
5. Aftale om udmøntning af globaliseringspuljens midler til mindst halvdelen af alle unge skal have en videregående uddannelse 53
6. Aftale om udmøntning af globaliseringspuljens midler til styrket voksen- og efteruddannelse 69

Opfølgning på velfærdsaftalen mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre 81

Opfølgning på aftale om fremtidig indvandring mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti. 91

Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om udmøntning af globaliseringspuljen

2. november 2006

1. Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen

Som opfølgning på aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om fremtidens velstand, velfærd og investeringer i fremtiden er der aftalt en udmøntning af den tilvejebragte globaliseringspulje.

1.1 Den overordnede udmøntning af globaliseringspuljen

På baggrund af beskæftigelsesfremmende reformer i velfærdsaftalen blev tilvejebragt en globaliseringspulje til investeringer i fremtiden. Puljen udgør 2 mia. kr. i 2007 stigende til 8 mia. kr. i 2010. I 2011-2012 vil blive afsat yderligere 1 mia. kr. årligt, således at globaliseringspuljen udgør 10 mia. kr. i 2012.

Globaliseringspuljen skal medvirke til at gøre Danmark til et førende vækst-, viden- og iværksættersamfund. Der er derfor aftalt, at følgende overordnede mål prioriteres på globaliseringsområdet:

- De offentlige forskningsbevillinger øges, således at de fra og med 2010 udgør 1 pct. af BNP.
- Mindst 85 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2010, og mindst 95 pct. i 2015.
- Mindst 50 pct. af alle unge skal have en videregående uddannelse i 2015 samtidig med at færdiggørelsesalderen reduceres.
- Målet er, at danske virksomheder og offentlige institutioner bliver blandt de mest innovative i verden, og at Danmark i 2015 bliver blandt de lande, hvor der er flest vækstiværksættere.
- Voksen- og efteruddannelsen skal styrkes, herunder gennem et markant løft i læse-, skrive- og regneindsatsen for voksne, 2.000 flere voksenlærlinge samt en pulje på 1 mia. kr. til mere erhvervsrettet voksen- og efteruddannelsesaktivitet.

Med henblik på at realisere disse målsætninger er partierne enige om udmøntningen af globaliseringspuljen på de fem hovedområder, *jf. tabel 1.1*.

Tabel 1.1
Overordnet udmøntning af globaliseringspuljen

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**2.000**	**4.000**	**6.000**	**8.000**	**9.000**	**10.000**
Forskning og udvikling	1.000	2.000	3.300	4.600	4.900	5.200
Innovation og iværksætteri	350	400	400	500[1]	500[1]	500[1]
Alle unge skal have en ungdomsud dannelse	308	781	1.220	1.702	2.232	2.620
Flere skal have videregående ud-dannelse	200	285	537	650	1.147	1.461
Styrket voksen- og efteruddannel-sesindsats	141	534	540	547	217	217

1) Fordelingen af globaliseringspuljen fra 2010-2012 afventer endelig afklaring mellem regeringen og aftalepartierne.

Forskning og udvikling

På forskningsområdet afsættes en stigende udgiftsprofil med henblik på at efterleve målsætningen om at øge de offentlige forskningsbevillinger til 1 pct. af BNP frem mod 2010. I 2011 og 2012 afsættes midler med henblik på at fastholde dette niveau efter 2010.

Forskningsmidlerne afsættes bl.a. til basisbevillinger, opbygning af forskningskapacitet, en styrkelse af den fri forskning og den strategiske forskning samt samarbejde med private om forskning og udvikling.

Innovation og iværksætteri

Målet er, at danske virksomheder og offentlige institutioner bliver blandt de mest innovative i verden, og at Danmark inden 2015 bliver blandt de lande, hvor der er flest vækstiværksættere. Hvis disse mål skal nås, er der behov for en styrket indsats. Der afsættes 350 mio. kr. i 2007 og 400 mio. kr. årligt i 2008 og 2009. Fra 2010 og frem er forudsat afsat 500 mio. kr. årligt til hovedområdet innovation og iværksætteri.

Der igangsættes et særligt program for brugerdreven innovation med henblik på at styrke innovationen i både virksomheder og offentlige institutioner i hele Danmark. Vilkårene for nye og mindre virksomheder skal styrkes gennem bedre rådgivning og adgang til risikovillig kapital. Det skal ske med udgangspunkt i de nye regionale iværksætter/væksthuse og i samarbejde med regionale og lokale aktører og videninstitutioner. Derudover skal markedsføringen af Danmark styrkes. Der skal iværksættes en handlingsplan for, hvordan vi bedre kan markedsføre Danmark gennem bl.a. en øget indsats over for investeringer, eksport, turisme og Danmark som kreativ nation. Hertil kommer en styrkelse af konkurrencen, fremme af idéudvikling i uddannelserne og en styrkelse af de erhvervsmæssige potentialer i kultur- og oplevelsesøkonomien.

Alle unge skal have en ungdomsuddannelse

For at nå målsætningerne om, at 85 pct. af en ungdomsårgang i 2010 og 95 pct. i 2015 skal gennemføre en ungdomsuddannelse, afsættes midler til investering i kvalitet på ungdomsuddannelserne, samt udbygning af undervisningskapaciteten mv., der følger af, at et stigende antal elever ventes at gennemføre en ungdomsuddannelse. I alt afsættes i 2007 ca. 300 mio. kr. stigende til ca. 2,6 mia. kr. i 2012.

Der er indgået en ny flerårsaftale for erhvervsuddannelserne mv. på ca. 270 mio. kr. i 2007 samt ca. 475 mio. kr. årligt i 2008 og 2009. Flerårsaftalen skal bl.a. sikre et kvalitetsløft gennem en differentieret pædagogisk indsats, en styrket og mere målrettet undervisning i grundforløbene, en styrket vejledningsindsats, et forstærket praktikpladsopsøgende arbejde og en forstærket uddannelsesgaranti.

Flere skal have en videregående uddannelse

Som på ungdomsuddannelsesområdet afsættes midler til både styrkelse af kvaliteten og undervisningskapaciteten på de videregående uddannelser. Midlerne skal medvirke til at realisere målsætningen om, at halvdelen af alle unge i 2015 gennemfører en videregående uddannelse. I alt afsættes 200 mio. kr. i 2007 stigende til knap 1,5 mia. kr. i 2012.

Der afsættes bl.a. midler til styrkelse af kvaliteten i uddannelserne med henblik på at få flere unge til at starte på en videregående uddannelse og nedbringe frafaldet på de videregående uddannelser. For at styrke undervisningskvaliteten afsættes midler til øget efteruddannelse af underviserne på de videregående uddannelsesinstitutioner, bedre udnyttelse af den nyeste viden i undervisningen og etablering af en uafhængig akkrediteringsinstitution. Der etableres professionshøjskoler for videregående uddannelse og gennemføres reform af de korte videregående uddannelser. Desuden skal der skabes flere attraktive uddannelsestilbud, herunder bl.a. ved at sikre bedre muligheder for at kombinere de videregående uddannelser i forhold til fagområder og tage dele af studiet i udlandet.

Styrket voksen- og efteruddannelsesindsats

For at styrke voksen- og efteruddannelsesområdet afsættes knap 150 mio. kr. i 2007, ca. 540 mio. kr. årligt i 2008-2010 og ca. 220 mio.kr. årligt i 2010-2012. De afsatte midler skal finansiere en række aftalte initiativer og målsætninger i velfærdsaftalen. Herunder et markant løft og en målsætning om 40.000 kursister årligt på læse-, skrive- og regnekurser for voksne, 2.000 ekstra voksenlærlingepladser, en forenklet og permanent jobrotationsordning samt en pulje på 1 mia. kr. til mere erhvervsrettet voksen- og efteruddannelsesaktivitet. Midlerne skal endvidere finansiere følgende nye initiativer: Bedre vejledning og rådgivning til beskæftigede og virksomheder, øget anerkendelse af kompetencer opnået uden for det offentlige uddannelsessystem, bedre tilbud til tosprogede og flere og bedre tilbud på videregående voksenuddannelsesniveau.

Aftalepartierne vil i efteråret 2007 foretage en samlet drøftelse af rammevilkårene på det erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde, herunder med henblik på dels mere fleksibel deltagerbetaling på arbejdsmarkedsuddannelserne og en ny takststruktur, dels en ny model for godtgørelse på området. Regeringen vil videreføre den eksisterende takstforhøjelse på arbejdsmarkedsuddannelserne i 2007 og vil justere den økonomiske styringsmodel på det erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde med virkning fra 2007.

1.2 Principper for udmøntning

Som opfølgning på velfærdsaftalen afsættes en del af midlerne som uudmøntede reserver inden for hvert af hovedområderne, der senere forhandles af aftalepartierne.

Aftalepartierne er enige om, at alle nye initiativer som hovedregel evalueres i 2009, med henblik på at vurdere om initiativerne skal fortsætte, justeres eller omprioriteres til andet. Evalueringerne skal sikre, at der sker en vurdering af det enkelte initiativs effektivitet bl.a. i forhold til de opstillede succeskriterier og mål. Konkret foretages evalueringen i første halvdel af det sidste år, initiativet er aftalt til at løbe, således at evalueringen vil danne grundlag for de politiske drøftelser af initiativet i det følgende efterår.

Mindreforbrug i forhold til de afsatte midler, herunder til kapacitetsudvidelser på ungdoms- og videregående uddannelser, forbliver i den samlede globaliseringspulje. Midlerne udmøntes efter drøftelse i den centrale aftalekreds til initiativer, som understøtter de overordnede mål, der indgår i velfærdsaftalen. Tilsvarende finansieres evt. merforbrug inden for den samlede globaliseringspulje. Opgørelser af evt. mer- og mindreforbrug foretages på baggrund af endelige regnskabstal og sker i forhold til det eksisterende udgiftsniveau på områderne foruden globaliseringspuljen, som fastlagt på finansloven for 2007.

2. Aftale om udmøntning af globaliseringspuljens midler til forskning og udvikling

Forskning og udvikling er en af nøglerne til fornyelse, videnopbygning og erhvervsudvikling og dermed et grundlag for fortsat vækst og velstand. Det er derfor vigtigt at øge forskningsindsatsen og forbedre kvaliteten. Aftalepartierne er enige om, at de offentlige bevillinger til forskning og udvikling i 2010 skal nå op på 1 pct. af BNP. Aftalepartierne lægger afgørende vægt på, at kvalitet skal være et bærende element i fordelingen af forskningsmidlerne.

Med en markant stigning i de offentlige forskningsmidler er aftalepartierne enige om, at der er behov for at uddanne flere forskere, investere i infrastruktur og sikre, at der sker en styrket spredning og anvendelse af forskning og ny viden. Aftalepartierne er samtidig enige om, at der er behov for at øge såvel universiteternes basismidler som midler til den frie og den strategiske forskning i konkurrencestrengen.

Stigningen i forskningsbevillingerne kræver planlægning og gradvis udmøntning. Midlerne skal derfor udmøntes i en sådan takt, at der sikres den nødvendige forskningsmæssige kapacitetsopbygning. Forskningsinstitutionerne skal på grundlag af de øgede basismidler og flere langsigtede forskningsprogrammer kunne planlægge med et flerårigt perspektiv.

Initiativerne i indsatsen for forskning og udvikling opdeles under følgende overskrifter:

- Basisbevillinger.
- Opbygning af forskningskapacitet.
- Fri forskning.
- Strategisk forskning.
- Samarbejde med private om forskning og udvikling.
- Ufordelt reserve.

Velfærdsaftalen indebærer, at der frem til 2012 skal udmøntes betydelige midler for at gennemføre målsætningen om, at kvaliteten og omfanget af den offentlige forskning i Danmark skal måle sig med de bedste i verden. For at sikre en langsigtet kapacitetsopbygning er aftalepartierne enige om at udmønte midler til ph.d.-uddannelser og post.doc.-stillinger for hele perioden 2007-2012.

På en række områder er der behov for at igangsætte nye initiativer, som aftalepartierne ønsker at vurdere, før der tages stilling til yderligere fordeling af reserven. Det drejer sig bl.a. om at skabe et bedre grundlag for prioritering af strategisk forskning. Samtidig skal alle nye initiativer evalueres i 2009 efter en skabelon, som giver mulig-

hed for på baggrund af evalueringerne eventuelt at fortsætte indsatserne, foretage justeringer eller omprioritere til andet.

Aftalepartierne er derfor enige om, at det er mest hensigtsmæssigt på nuværende tidspunkt at placere en betragtelig del af globaliseringspuljen til forskning som en reserve, der fordeles i forbindelse med de kommende års finanslovsaftaler. På denne baggrund udmøntes den samlede globaliseringspulje til forskning i 2007 og 2008, mens der fra 2009 og frem er voksende reserver.

Aftalepartierne er enige om, at der i efteråret 2007 skal ske en drøftelse af fordeling af reserven på de fem hovedområder bl.a. i lyset af en reform af overheadordningen, der med virkning fra 2008 skal sikre dækning af følgeudgifterne for forskningsprojekter i konkurrencestrengen.

Udmøntningen af forskningsmidlerne i globaliseringspuljen foretages som vist i tabel 2.0.

Tabel 2.0

Fordeling af midler fra globaliseringspuljen til forskning og udvikling

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**1.000**	**2.000**	**3.300**	**4.600**	**4.900**	**5.200**
2.1 Basisbevillinger	300	800	1.010	720	950	1.090
2.2 Opbygning af forskningskapacitet	230	240	250	60	60	60
2.3 Fri forskning	85	385	450	-	-	-
2.4 Strategisk forskning	330	435	435	200	-	-
2.5 Samarbejde med private om forskning og udvikling	55	140	150	-	-	-
2.6 Ufordelt reserve	-	-	1.005	3.620	3.890	4.050

I udmøntningen på FL07 tages både hensyn til den gradvise udmøntning og til, at forskningsinstitutionerne kan planlægge med et flerårigt perspektiv som anført i velfærdsaftalen.

I takt med udmøntningen gives mulighed for at anvende en andel af de udmøntede beløb til administration. Denne andel er på 2,2 pct. i 2007, 2,0 pct. i 2008, 1,8 pct. i 2009 og 1,5 pct. fra 2010 og årene derefter. Andelen til administration skal bl.a. anvendes til at forberede og udmønte initiativerne, udformning og opfølgning på resultatkontrakter samt udvikling af nye virkemidler. De betydelige investeringer i forskning giver behov for at etablere en væsentlig mere omfattende opfølgning og evaluering end hidtil dels for at sikre dokumentation for høj kvalitet, dels for at kunne kvalificere fremtidige prioriteringer og vurdere effekten af forskningsinvesteringerne.

Aftalepartierne er enige om, at en af de helt centrale udfordringer i tilrettelæggelsen af de kommende års indsats er, at finde balancen mellem på den ene side en stadig kvalitetsudvikling af dansk forskning og på den anden side gode arbejdsvilkår for de

nye ledelser på de danske forskningsinstitutioner. Derfor tages helt nye virkemidler i brug i forskningspolitikken. Det er virkemidler, der både understøtter institutionernes muligheder for at agere inden for de nye selvstændige rammer, og som også sikrer, at der bliver en sund konkurrence om midlerne, så de mest kvalitetsbaserede, perspektivrige og samfundsnyttige forskningsforslag får højst prioritet.

Det øgede fokus på konkurrence og kvalitet skal således understøtte de nye ledelsesprincipper, der er indført med den nye universitetslov. Derfor lægges der i nogle af de nye meget centrale virkemidler vægt på, at det er institutionernes ledelser, der står som ansøgere. Dette nye princip betyder også, at mere traditionelle overvejelser om forholdet mellem de såkaldte "basismidler" og "konkurrencemidler" fremover må nuanceres væsentligt.

I bilaget nedenfor beskrives de konkrete initiativer i aftalen inden for de fem hovedområder.

Bilag
Initiativer i aftale om forskning og udvikling

2.1 Basisbevillinger til universiteterne

Basisbevillinger giver universiteterne mulighed for at planlægge for fremtiden og at kapacitetsopbygge. Basisbevillinger understøtter desuden den forskningsbaserede undervisning, og bidrager til at understøtte danske forskningsinstitutioners deltagelse i internationale forskningsprogrammer.

I forbindelse med bevillingerne fra de faglige forskningsråd, programkomitéer m.fl. ydes der i dag et såkaldt overheadtilskud, der har til formål at dække de administrative udgifter, et forskningsprojekt afleder. Foreløbige analyser viser, at dette overheadtilskud ikke i alle sammenhænge dækker de fulde følgeudgifter, som et forskningsprojekt afleder. Regeringen arbejder på en ny model for overhead, der kan få virkning fra 2008. Formålet med at omlægge forskningsbevillingerne er at sikre dækning af følgeudgifterne for forskningsprojekter i konkurrencestrengen.

Tabel 2.1
Basisbevillinger

Mio. kr. 2007 pl.		2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt til udmøntning på FL07		**300**	**800**	**1.010**	**720**	**950**	**1.090**
2.1.1	Flere ph.d.-stipendier	35	155	365	640	890	1.050
2.1.2	Flere post.doc.-stillinger	40	70	60	80	60	40
2.1.3	Basismidler til IT-Universitetet	10	10	20	-	-	-
2.1.4	Præmiering af dansk deltagelse i internationalt forskningssamarbejde	65	65	65	-	-	-
2.1.5	Ordinære basismidler	150	500	500	-	-	-

Anm.: Inkl. administrationsomkostninger.

2.1.1 Flere ph.d.-stipendier

Det årlige optag på ph.d.-uddannelsen vurderes ikke at være tilstrækkeligt til at kunne løfte de kommende års stigende forskningsbevillinger. Derfor afsættes der basisbevillinger til, at universiteterne de kommende år kan øge optaget af ph.d.-studerende.

Der afsættes endvidere midler til ErhvervsPhD-ordningen, hvilket fremgår af afsnit 2.2.1. Samlet øges antallet af ph.d.-stipendier og ErhvervsPh.D.'er, således at der i 2010 optages godt 2.400 ph.d.-studerende. Forøgelsen vil særligt ske inden for naturvidenskab, teknisk videnskab, IT og sundhedsvidenskab.

2.1.2 Flere post doc.-stillinger

Som følge af, at universiteterne i de kommende år står overfor et betydeligt generationsskifte vil der i en periode frem til 2010 være behov for at skabe fastholdelsesstil-

linger for de nyuddannede ph.d.'er i form af post doc.-stillinger, således at universiteternes langsigtede kapacitetsopbygning kan opretholdes. Derfor øges antallet af post doc.-stillinger med 72 i 2007, 200 i 2008 og 181 i 2009.

2.1.3 Basismidler til IT-Universitetet

I 2005 fik IT-Universitetet godkendt en ny bacheloruddannelse i softwareudvikling. Det første optag starter fra september 2007. IT-Universitetet venter at udbyde yderligere 2 nye IT-bacheloruddannelser. De nye bacheloruddannelser forventes at øge volumen af undervisningen betydeligt. For at kunne understøtte de forskningsbaserede IT-bacheloruddannelser får universitetet et særskilt niveauløft i sin basisbevilling i perioden 2007-2009.

2.1.4 Præmiering af dansk deltagelse i internationalt forskningssamarbejde

For at styrke universiteternes deltagelse i internationale forskningsnetværk etableres en pulje, der præmierer de institutioner, som nu og her hjemtager flest midler til udenlandske forskningsprogrammer og fonde, samt de institutioner som formår at øge deres hjemtagning fra år til år. Puljen skal fungere som en præmiering, der tilfalder alle universiteter, som deltager i internationalt forskningssamarbejde, hvortil de selv yder en vis medfinansiering. Puljen fordeles forholdsmæssigt efter institutionernes succes med hjemtagning af midler fra EU's programmer. Midlerne kan anvendes frit og er således ikke bundet til internationale aktiviteter.

2.1.5 Ordinære basismidler til universiteterne

Basisbevillinger giver universiteterne mulighed for at planlægge for fremtiden, og understøtter den forskningsbaserede undervisning. Derfor afsættes der ordinære basisbevillinger, som universiteterne frit kan disponere over.

2.2 Opbygning af forskningskapacitet

I de kommende år vil der i takt med stigende offentlige investeringer i forskning være et øget behov for kompetenceopbygning både på universiteterne og i erhvervslivet. Samtidig vil der også være behov for at investere i forskningsinfrastruktur, fx avanceret udstyr og forsøgsanlæg.

Tabel 2.2
Opbygning af forskningskapacitet

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt til udmøntning på FL07	**230**	**240**	**250**	**60**	**60**	**60**
2.2.1 Flere ErhvervsPhD-stipendier	30	40	50	60	60	60
2.2.2 Pulje til forskningsinfrastruktur	200	200	200	-	-	-

Anm.: Inkl. administrationsomkostninger.

2.2.1 Flere ErhvervsPhD-stipendier

Der afsættes midler til en fordobling af antallet af ErhvervsPhD-stipendier jævnt stigende frem til 2010.

Kapacitetsudvidelsen i form af flere ph.d.er og post.doc.'ere sker primært over basisbevillingerne, som omtalt i afsnit 2.1.1. Endvidere investeres der yderligere i flere ErhvervsPhD'er. ErhvervsPhD'er har en væsentlig funktion som formidlere af viden mellem de offentlige forskningsinstitutioner og det private erhvervsliv, og bidrager til kapacitetsopbygning i de forskningsaktive virksomheder.

2.2.2 Pulje til forskningsinfrastruktur

Der etableres en pulje til forskningsinfrastruktur, der skal forbedre danske forskeres adgang til det nyeste og mest avancerede apparatur, instrumenter, videndatabaser mv. Infrastrukturpuljen skal primært støtte investeringer i avanceret udstyr, laboratoriefaciliteter og forsøgsanlæg inden for perspektivrige forskningsområder, hvor investeringerne er så store, at de ikke kan løftes af det enkelte universitet eller forskningsinstitution. Det er en forudsætning, at institutionerne medfinansierer infrastrukturinvesteringerne samt afsætter såvel menneskelige ressourcer som forskningsmidler til, at der nås en tilstrækkelig udnyttelsesgrad af forskningsinfrastrukturen. Det er hovedsageligt forskningsinstitutionernes ledelser, der kan ansøge om midler fra infrastrukturpuljen.

2.3 Fri forskning

De frie forskningsmidler er af stor betydning for en stadig udvikling af universiteternes forskningsmæssige grundlag og dermed også for forskernes mulighed for at deltage i internationalt forskningssamarbejde samt for den fortsatte udvikling af nye uddannelser og eksisterende uddannelsers kvalitet. Frie forskningsmidler kan både finansiere såkaldt grundlagsskabende eller basal forskning og anvendelsesorienteret forskning. Der afsættes derfor midler til et betydeligt løft af den frie forskning.

Tabel 2.3
Fri forskning

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt til udmøntning på FL07	**85**	**385**	**450**	**-**	**-**	**-**
2.3.1 Institutioner skal skabe mere systematisk viden	-	55	70	-	-	-
2.3.2 Det Frie Forskningsråd og Grundforskningsfonden	75	315	365	-	-	-
- Det Frie Forskningsråd	75	75	75			
- Grundforskningsfonden	-	-	50	-	-	-
- Frie midler til universiteterne	-	240	240	-	-	-
2.3.3 Bedre evaluering af forskning	5	10	10	-	-	-
2.3.4 Koordinatorpulje og vejledning om EU's forskningsprogrammer	5	5	5	-	-	-

Anm.: Inkl. administrationsomkostninger.

2.3.1 Institutioner skal skabe mere systematisk viden

Flere professioner og erhvervsområder på de mellemlange videregående uddannelsesområder er i dag ikke i tilstrækkeligt omfang dækket forskningsmæssigt ind. For at styrke mere systematisk videnopbygning samt udnyttelse af denne viden i praksis skal institutionerne på det mellemlange videregående uddannelsesområde i højere grad samarbejde med universiteterne samt foretage en målrettet indsats i formidling af den opbyggede viden. Derfor afsættes midler til styrkelse og udbredelse af forskningstilknytning, til deltagelse i strategiske forskningsprogrammer i samarbejde med universiteter om udvikling af viden af relevans for professionshøjskolernes uddannelser og om fagdidaktik samt til etablering af nationale videncentre for henholdsvis naturfag, læsning, matematik og engelsk.

Der afsættes yderligere midler til professionshøjskolerne under aftalen om udmøntning af globaliseringspuljens midler til mindst halvdelen af alle unge skal have en videregående uddannelse. De midler, der er afsat i denne aftale, er forskningsbevillinger og bidrager derfor til at nå målsætningen om, at de offentlige bevillinger til forskning og udvikling i 2010 skal nå op på 1 pct. af BNP.

2.3.2 Det Frie Forskningsråd og Grundforskningsfonden

Der afsættes midler til styrkelse af forskningsrådenes frie midler, Grundforskningsfonden og frie midler til universiteterne. Det Frie Forskningsråd har i sin egen handlingsplan og i forlængelse af Globaliseringsstrategien sat som mål at øge andelen af større og mere langvarige bevillinger til den bedste forskning og at understøtte en stærk dansk deltagelse i Det Europæiske Forskningsråd (ERC) og i EU's 7. rammeprogram for forskning. Endvidere tilføres Grundforskningsfonden midler i 2009 til øgede uddelinger til forskningsprojekter i overensstemmelse med fondens lovgrundlag.

Fordelingen af en væsentlig del af de nye midler i konkurrencestrengen vil i 2008 og 2009 blive reserveret til universiteterne. De vil blive fordelt efter en ny model. De enkelte universiteters ledelse skal én gang årligt byde ind med forslag til store, langsigtede forskningsområder. Bevillingen gives til universiteterne og ikke til de enkelte forskere i modsætning til midlerne fra forskningsrådene, som gives til forskerne. Fordelingsmåden giver universiteterne en stor frihed til at disponere de modtagne midler inden for det ansøgte forskningsformål. På denne måde vil disse midler fungere som basismidler, der fordeles efter konkurrence om at være excellent. Bevillingen dækker også udgifter til infrastruktur, som er relevant for den pågældende forskning samt overhead.

2.3.3 Bedre evaluering af forskning

Det etableres en forskningsevalueringsenhed i Forsknings- og Innovationsstyrelsen, som skal indsamle, systematisere og bearbejde viden om og erfaringer med forskningsevaluering i Danmark og internationalt. Enheden skal endvidere udvikle et internationalt kvalitetsbarometer, som bl.a. vil indeholde opgørelser over publikationsomfang og citationshyppighed i dansk forskning. Endvidere vil der blive gennemført evalueringer af anerkendte udenlandske forskere ("peer reviews").

2.3.4 Koordinatorpulje og vejledning om EU's forskningsprogrammer

For at Danmark får et større udbytte af de europæiske forskningsmidler, afsættes der midler til at styrke vejledningen af danske forskere samt en koordinatorpulje, som skal gøre det mere attraktivt at blive koordinator på EU's forskningsprogrammer. Koordinatorpuljen skal motivere danske deltagere i rammeprogrammerne til at blive koordinatorer ved at finansiere en del af de udgifter, koordinatoren har i tidsrummet efter, EU har givet tilsagn om medfinansiering af projektet og inden kontrakten med Europa-Kommissionen og de deltagende parter foreligger.

2.4 Strategisk forskning

Strategisk forskning er vigtig, fordi den dels skaber viden, der kan anvendes til at løse væsentlige samfundsproblemer, dels opdyrker og understøtter erhvervsmæssige styrkepositioner. Den strategiske forskning skal medvirke til, at Danmark udvikler nye forskningskompetencer, som på kortere og længere sigt har et væsentligt samfundsmæssigt potentiale. Strategisk forskning er således ofte en vigtig kilde til en fortsat velfærdsudvikling.

Strategiske forskningsprojekter kan – inden for de områder der prioriteres – have karakter af såvel basal, grundlagsskabende forskning som af mere anvendelsesorienteret forskning. En del af midlerne anvendes til finansiering af ph.d.-uddannelser, som gennemføres i forbindelse med projekterne. Udmøntningen sker – bortset fra det nye *Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUD)* - gennem Det Strategiske Forskningsråd.

Forinden Det Strategiske Forskningsråd påbegynder udmøntningen af de aftalte midler til strategisk forskning, vil regeringen drøfte programmernes indhold med de øvrige aftalepartier.

Tabel 2.4
Strategisk forskning

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt til udmøntning på FL07	**330**	**435**	**435**	**200**	**-**	**-**
2.4.1 Vedvarende energi, miljø og transport	150	210	209	102	-	-
2.4.2 Fødevarer, sundhed og miljø	115	122	138	55	-	-
2.4.3 Uddannelsesområdet	-	40	10	40	-	-
2.4.4 Brugerdreven innovation	24	33	33	-	-	-
2.4.5 Nano-, bio- og IKT-teknologi	20	27	18	-	-	-
2.4.6 Kulturforståelse	16	-	24	-	-	-
2.4.7 Bedre grundlag for prioritering	5	3	3	3	-	-

Anm.: Inkl. administrationsomkostninger.

2.4.1 Vedvarende energi, miljø og transport

Danmark har en position som førende viden- og kompetencecentrum for en række energi- og miljøteknologier. Danmark har også en unik viden og tradition, når det drejer sig om at få de forskellige teknologier og energisystemer til at fungere i en sammenhæng. Det giver potentiale for udbredelse af ikke-fossile brændsler, sikring af en effektiv energianvendelse og yderligere fordele ved at få de forskellige energisystemer som vind, brændselsceller og bioenergi til at fungere i en sammenhæng.

På globalt plan forventes der i de kommende år en stigende efterspørgsel efter miljøteknologi, fx inden for områder som klima, luftforurening, vand og miljø- og sundhedsskadelige kemikalier og jordforurening. Inden for disse områder har Danmark forskningsmæssige styrkepositioner, som kan styrkes yderligere. Det gælder også inden for de miljømæssige aspekter af husdyrproduktion og anvendelse samt forvaltning af havets ressourcer. Endvidere forventes en transportvækst, som vil føre til stigende trængsel og samtidig en potentiel stigende miljøbelastning og dermed et behov for yderligere forskning på området.

2. generations teknologierne giver mulighed for en større produktion af biobrændstoffer, som derved kan bidrage mere til energiforsyningssikkerheden end dagens 1. generations teknologier. Perspektivet er, at danske forskningsinstitutioner og virksomheder har mulighed for at kunne udvikle teknologien til et punkt, hvor den kan give et større bidrag til den langsigtede energiforsyningssikkerhed i Danmark og resten af EU.

Derfor afsættes yderligere midler til styrkelse af strategisk forskning indenfor vedvarende energi, miljø og transport, *jf. tabel 2.4.1*.

Tabel 2.4.1
Vedvarende energi, miljø og transport

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt til udmøntning på FL07	**150**	**210**	**209**	**102**	**-**	**-**
Energi (EUD)	60	82	83	52	-	-
Bioethanol (EUD)	50	50	50	50	-	-
Miljøteknologi	32	56	56	-	-	-
Havmiljøforskning	8	12	-	-	-	-
Transport	-	10	20	-	-	-

Anm.: Inkl. administrationsomkostninger.

2.4.2 Fødevarer, sundhed og miljø

Danmark har et godt udgangspunkt for at styrke sin konkurrenceposition inden for fødevarevidenskab. Forskning i råvarers genetiske, molekylære og fysiologiske egenskaber kan frembringe ny viden om sundhedsfremmende og sundhedsskadelige stoffer. Samtidig har Danmark gode forudsætninger for forskning i bekæmpelse af infektionssygdomme og spredning af resistente mikroorganismer samt potentiale for at udvikle mindre miljøbelastende produkter og reducere brugen af dyreforsøg ved forskning i biologisk produktion.

Danmark har desuden forskningspotentialer for styrket tværfaglig forskning, som er nødvendig for at garantere en maksimal bæredygtig udnyttelse af fiskebestanden og en økosystembaseret tilgang til fiskeri. Samtidig skal forskningen også udvikle ny teknologi til fiskeriet og fiskeopdræt.

Inden for sundhedsområdet vurderes der at være store potentialer ved i højere grad at tage hensyn til den enkelte patients helt specifikke behov ved individbaserede, skånsomme behandlings- og undersøgelsesmetoder, nanomedicin, gen- og cellespecifikke lægemidler, celleterapi og informationsteknologi, herunder individbaseret kræftbehandling. Tilsvarende vurderes der at være et stort potentiale for forskning i teknologiunderstøttelse af patienters egenomsorg, således at patienter selv kan være med til overvågning og behandling af egen sygdom.

Derfor afsættes yderligere midler til styrkelse af den strategiske forskning inden for fødevare-, sundheds- og miljøområdet, *jf. tabel 2.4.2*.

Tabel 2.4.2
Fødevarer, sundhed og miljø

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt til udmøntning på FL07	**115**	**122**	**138**	**55**	**-**	**-**
Fødevarer inkl. biologisk produktion	59	58	83	55	-	-
Havet som fødevarekilde	16	9	-	-	-	-
Sundhed	40	55	55	-	-	-

Anm.: Inkl. administrationsomkostninger.

2.4.3 Uddannelsesområdet

Forskning inden for fagdidaktik i uddannelsessystemet er begrænset. Derfor etableres et strategisk forskningsprogram i uddannelsesforskning, således at der skabes viden om nye undervisningsformer og mere viden om, hvilke undervisningsmetoder, der virker, og hvilke der ikke virker i alle dele af uddannelsessektoren.

Endvidere iværksættes et strategisk forskningsprogram med henblik på at udvikle forskning, der tager udgangspunkt i problemstillinger og videnbehov i professionsuddannelsernes arbejdsfelt. Programmet skal medvirke til, at uddannelsesinstitutionerne kan udbyde professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser, der er funderet i den nyeste viden og som matcher arbejdsmarkedets behov, *jf. tabel 2.4.3*.

Tabel 2.4.3
Uddannelsesområdet

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt til udmøntning på FL07	**-**	**40**	**10**	**40**	**-**	**-**
Uddannelsesforskning	-	30	-	30	-	-
Professionsuddannelsernes arbejdsfelt	-	10	10	10	-	-

Anm.: Inkl. administrationsomkostninger.

2.4.4 Brugerdreven innovation

Viden om brugerens behov er en væsentlig konkurrenceparameter. Der er behov for styrket viden om, hvordan brugeres ønsker, ikke-erkendte behov, brugervenlighed mv. kan afdækkes. Forskning kan bidrage til at skabe viden om sammenhængen mellem teknologiske muligheder og brugerbehov. Forskningen kan også bidrage med viden om organisatoriske aspekter af brugerdreven innovation, herunder medarbejdernes rolle.

Sigtet skal være, at Danmark har et ambitiøst mål om at udvikle et nyt forskningsmiljø og forskningsresultater inden for brugerdreven innovation af meget høj international standard - gerne med inddragelse af internationale kompetencer og i samarbejde med internationale forsknings- og uddannelsesmiljøer.

Derfor iværksættes et strategisk forskningsprogram for brugerdreven innovation med henblik på at give ny viden om kunder og markeder, så virksomheder og offentlige institutioner har et bedre grundlag for at udvikle nye og bedre produkter og ydelser.

Det strategiske forskningsprogram skal ses i sammenhæng med programmet for brugerdreven innovation i aftalen om udmøntning af globaliseringspuljens midler til innovation og iværksætteri.

2.4.5 Nano-, bio- og IKT-teknologi

Nano-, bio- og IKT-teknologier er generiske teknologier, som kan anvendes inden for mange områder fx fødevare, sundhed, nonfood, energi og miljø. Samtidig er der store potentialer i tværgående anvendelse af teknologierne. Tilsvarende gælder for miljøteknologi.

Indenfor bioteknologisk forskning er der fx potentiale i at forske i årsager til sygdomme og sygdomsforebyggelse og udvikling af medicin inden for områder som fx alzheimer's og kræft ved styrket bioteknologisk forskning. Endvidere rummer forskning i bioteknologi store potentialer inden for nonfood.

Indenfor nanoteknologien er der fx potentialer til at udvikle bæredygtige løsninger inden for energi, forureningsbekæmpelse, udvikling af nye og effektive behandlingsformer fx mere effektive og præcise metoder til kræftbehandling samt udvikling af bedre og mere miljøvenlige fødevarer.

IKT-teknologier kan fx anvendes til udvikling af kognitive robotter, der kan bidrage til bedre fysisk arbejdsmiljø, øge handicappedes selvhjulpethed, ved anvendelse inden for sundhedsvæsen til fx operationer, laboratoriehåndtering samt inden for både økologisk og konventionel landbrug.

Derfor afsættes yderligere midler til styrkelse af strategisk forskning indenfor nano-, bio- og IKT-teknologi.

2.4.6 Kulturforståelse

Globaliseringen bringer Danmark tættere på kulturer, som er meget forskellige fra vores. En af de store udfordringer i de kommende år bliver at håndtere mødet mellem kulturer internt i Danmark såvel som internationalt. Det stiller blandt andet større krav til indsigt i andre landes historie, traditioner, religioner og samfundsforhold. Der er behov for en forskningsindsats, der styrker vores viden om, hvordan forståelse mellem mennesker fra forskellige kulturer kan fremmes. Derfor afsættes midler til strategisk forskning i kulturforståelse.

2.4.7 Bedre grundlag for prioritering

Grundlaget for at identificere og prioritere indsatsområderne for den strategiske forskning kan forbedres. Der sker ikke en systematisk samlet kortlægning af vigtige

forskningsmæssige behov og forskningsinstitutionernes forudsætninger for at løse dem.

Derfor skal der løbende foretages en kortlægning af de forskningsbehov, som samfunds- og erhvervsudviklingen skaber og af de danske forskningsinstitutioners forudsætninger for at løse dem. Kortlægningen skal baseres på høringer, dialogprocesser med fx ministerier, institutioner og interesseorganisationer og udredninger. Kortlægningen skal hvert fjerde år munde ud i et katalog over vigtige temaer for fremtidig strategisk forskning. Kortlægningen vil første gang blive foretaget med virkning fra 2008.

2.5 Samarbejde med private om forskning og udvikling

Det private erhvervslivs og ikke mindst de mindre virksomheders forsknings- og udviklingsindsats kan fremmes gennem samarbejde med universiteter og forskningsinstitutioner samt gennem et fleksibelt teknologisk servicesystem. Det kan medvirke til, at forskningsresultater hurtigere spredes i erhvervslivet.

Tabel 2.5

Samarbejde med private om forskning og udvikling

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt til udmøntning på FL07	**55**	**140**	**150**	**-**	**-**	**-**
2.5.1 Videnspredning og forskningsinstitutionernes teknologioverførsel	30	100	100	-	-	-
2.5.2 Udvikling af GTS-institutterne	25	40	50	-	-	-

Anm.: Inkl. administrationsomkostninger.

2.5.1 Videnspredning og forskningsinstitutionernes teknologioverførsel

Det er vigtigt, at virksomheder og forskningsinstitutioner kan se fordelen ved at samarbejde, således at forskning og ny viden spredes og anvendes i erhvervslivet til gavn for vækst og fornyelse.

For at skabe en mere enkel ordning og en bedre prioritering på tværs af projekterne samles eksisterende virkemidler om samarbejde mellem virksomheder og forskningsinstitutioner inden for Videnskabsministeriets område i én pulje. Det drejer sig om innovationskonsortier, højteknologiske netværk, regionale teknologicentre og regional IT-satsning, der tilsammen på finansloven for 2006 har en forventet bevilling på henholdsvis 202 mio. kr., 207 mio. kr. og 177 mio. kr. i årene 2007-2009.

Puljen opdeles i målrettede og åbne midler. De målrettede midler bruges til bestemte samspilsformer, mens de åbne midler tildeles projekter, der ikke falder inden for de allerede kendte samarbejdsformer. Det skyldes, at der er behov for at kunne reagere hurtigt, når nye behov opstår, eller at have en fleksibilitet, der imødekommer projekter, der ikke falder ind under allerede kendte former for samarbejde mellem virk-

somheder og forskningsinstitutioner, eller der kan give forskningsinstitutioner mulighed for at bringe flere opfindelser frem til markedet.

Ud over den eksisterende indsats, der er nævnt ovenfor, etableres nye virkemidler inden for de målrettede midler, der skal give forskningsinstitutioner mulighed for at bringe flere opfindelser frem til markedet, stimulere små og mellemstore virksomheders køb af viden og teknologisk bistand samt skabe mere samspil mellem forskning og erhverv.

Der etableres en ordning, hvor små og mellemstore virksomheder med op til 250 ansatte får rabat første gang, de køber viden fra en videninstitution fx universiteter, forskningsinstitutioner og teknologiske serviceinstitutter. Rabatkuponen har en værdi på op til 100.000 kr. og kan dække op til halvdelen af opgavens omkostninger. Virksomhederne skal selv finansiere mindst halvdelen af omkostningerne, således at der sikres virksomhedernes relevans og engagement. Ordningen igangsættes fra 2008.

Små og mellemstore virksomheder med under 250 ansatte, der indgår en aftale om et samfinansieret forskningsprojekt med en eller flere universiteter eller forskningsinstitutioner, kan få doblet deres bidrag op. Det statslige tilskud går til forskningsinstitutionen og der fastsættes et loft på 1½ mio.kr pr. projekt. For at få tilskud skal der foreligge en underskreven samarbejdsaftale mellem virksomheden og videninstitutionen, som indeholder aftale om offentliggørelse af resultater og om ejerskabet af eventuelle immaterielle rettigheder. Ordningen igangsættes fra 2008.

Der etableres en matchmaking-ordning. De udpegede matchmakere opsøger og samler de bedste forskere og erhvervsfolk og igangsætter samarbejdsprojekter mellem virksomheder og forskningsinstitutioner.

Matchmakeren kan bl.a. også informere om ordninger og initiativer, arrangere netværksaktiviteter og udforme ansøgninger til Rådet for Teknologi og Innovation. Matchmakeren får tildelt en projektpulje, som kan anvendes til konkrete forsknings- og udviklingsaktiviteter, der følger retningslinier fastsat af Rådet for Teknologi og Innovation. Ordningen starter i 2008, hvor der udbydes 2 matchmakere og derefter 3 matchmakere i 2009. Initiativet evalueres i 2009 med henblik på at vurdere effekten og varigheden af initiativet.

Der afsættes en pulje til modning og dokumentation af lovende opfindelser (proof of concept) ved offentlige forskningsinstitutioner. Midlerne skal kunne medgå til at frikøbe forskere fra undervisning og forskning i en periode, så de kan koncentrere sig om at udvikle deres opfindelse. Endvidere skal midlerne bruges til at ansætte projektmedarbejdere og til at inddrage ekstern assistance fx i forbindelse med markedsvurdering og patentering. Tildelingen af midlerne skal ske i konkurrence via Rådet for Teknologi og Innovation.

For at styrke danske forskeres og virksomheders adgang til den nyeste viden uden for landets grænser etableres som udgangspunkt 2-4 nye brohovedfunktioner eller "Innovationscentre". Brohovederne etableres efter samme model, som brohovedet i Silicon Valley, der åbnede 2. juni 2006.

Iværksætterakademiet IDEA's arbejde med at etablere regionale netværk med lokale uddannelsesinstitutioner styrkes. I hver region skal der etableres et netværk mellem erhvervsskoler, de kommende professionshøjskoler og universiteter, så der skabes grundlag for at udvikle og tilbyde uddannelsestilbud i entrepreneurskab for elever og studerende i alle regioner. Desuden skal IDEA bidrage til at udvikle efteruddannelsestilbud til lærere på forskellige uddannelsestrin.

Regeringen vil drøfte den konkrete udmøntning af midler til videnspredning med de øvrige aftalepartier.

Tabel 2.5.1
Styrket teknologioverførsel og videnspredning

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt til udmøntning på FL07	**30**	**100**	**100**	**-**	**-**	**-**
Åbne midler	15	30	30			
Rabat til små og mellemstore virksomheder, når de første gang køber viden og teknologisk bistand	-	20	20	-	-	-
Tilskud til mindre virksomheders samfinansiering af forskningsprojekter	-	15	15	-	-	-
Matchmaking	-	15	15	-	-	-
Proof of Concept pulje	10	14	16			
Brohoveder for kontakt til internationale forsknings-, innovations- og erhvervsmiljøer	3	6	4	-	-	-
Stærkere regional forankring af Iværksætterakademiet	2	-	-	-	-	-

Anm.: Inkl. administrationsomkostninger.

2.5.2 Udvikling af GTS-institutterne

Behovene for teknologisk service udvikler og ændrer sig indenfor de teknologi- og brancheområder, som GTS-institutterne i dag dækker, og der opstår nye brancher og forretningsområder med behov for teknologisk service.

Derfor gøres GTS-systemet mere fleksibelt, så det løbende kan tilpasse sig markedets behov samtidig med at flere aktører – fx universiteter, andre forskningsinstitutioner og virksomheder - skal have bedre mulighed for at deltage i udbuddet om at udføre teknologisk service, således at konkurrencen mellem udbydere øges.

GTS-systemet udvides endvidere med nye aktører, der har kompetencer indenfor nye og udækkede områder fx sundhedsteknologi og nanoteknologi og der etableres

et innovationscenter for e-business for særlig at understøtte små og mellemstore virksomheders IKT-baserede procesinnovation og forretningsbaserede IKT-anvendelse. Denne udvidelse vil, sammen med øgede kvalitetskrav og gennemsigtighed i resultatkontraktindgåelsen, være med til at skærpe konkurrencen om de midler der anvendes til teknologisk service i Danmark.

2.6 Ufordelt reserve

Velfærdsaftalen indebærer, at der frem til 2012 skal udmøntes betydelige midler for at gennemføre målsætningen om, at kvaliteten og omfanget af den offentlige forskning i Danmark kan måle sig med de bedste i verden. Derfor afsættes der en betydelig reserve af ufordelte midler fra globaliseringspuljen fra 2009 og fremefter. Aftalepartierne er enige om at forhandle reservens udmøntning i forbindelse med de årlige finanslovsforhandlinger. Reserven kan anvendes på alle hovedområder.

Tabel 2.6
Ufordelt reserve

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
2.6 Ufordelt reserve	-	-	1.005	3.620	3.890	4.050

Anm.: Inkl. administrationsomkostninger.

Forskning og udvikling

Mio. kr. 2007 pl.		2007	2008	2009	2010	2011	2012
2.1	**Basisbevillinger**	**300**	**800**	**1.010**	**720**	**950**	**1.090**
2.1.1	Flere ph.d.-stipendier	35	155	365	640	890	1.050
2.1.2	Flere post.doc.-stillinger	40	70	60	80	60	40
2.1.3	Basismidler til IT-Universitetet	10	10	20	-	-	-
2.1.4	Præmiering af dansk deltagelse i internationalt forskningssamarbejde	65	65	65	-	-	-
2.1.5	Ordinære basismidler	150	500	500	-	-	-
2.2	**Opbygning af forskningskapacitet**	**230**	**240**	**250**	**60**	**60**	**60**
2.2.1	Flere ErhvervsPh.d.-stipendier	30	40	50	60	60	60
2.2.2	Pulje til forskningsinfrastruktur	200	200	200	-	-	-
2.3	**Fri forskning**	**85**	**385**	**450**	**-**	**-**	**-**
2.3.1	Institutioner skal skabe mere systematisk viden	-	55	70	-	-	-
2.3.2	Det Frie Forskningsråd og Grundforskningsfonden	75	315	365	-	-	-
	- Det Frie Forskningsråd	75	75	75	-	-	-
	- Grundforskningsfonden	-	-	50	-	-	-
	- Frie midler til universiteterne	-	240	240	-	-	-
2.3.4	Bedre evaluering af forskning	5	10	10	-	-	-
2.3.5	Koordinatorpulje og vejledning om EU's forskningsprogrammer	5	5	5	-	-	-
2.4	**Strategisk forskning**	**330**	**435**	**435**	**200**	**-**	**-**
2.4.1	Vedvarende energi, miljø og transport	150	210	209	102	-	-
	Energi (EUD)	60	82	83	52	-	-
	Bioethanol (EUD)	50	50	50	50	-	-
	Miljøteknologi	32	56	56	-	-	-
	Havmiljøforskning	8	12	-	-	-	-
	Transport	-	10	20	-	-	-
2.4.2	Fødevarer, sundhed og miljø	115	122	138	55	-	-
	Fødevarer inkl. biologisk produktion	59	58	83	55	-	-
	Havet som fødevarekilde	16	9	-	-	-	-
	Sundhed	40	55	55	-	-	-
2.4.3	Uddannelsesområdet	-	40	10	40	-	-
	Uddannelsesforskning	-	30	-	30	-	-
	Professionsuddannelsernes arbejdsfelt	-	10	10	10	-	-
2.4.4	Brugerdreven innovation	24	33	33	-	-	-
2.4.5	Nano-, bio- og IKT-teknologi	20	27	18	-	-	-
2.4.6	Kulturforståelse	16	-	24	-	-	-
2.4.7	Bedre grundlag for prioritering	5	3	3	3	-	-

Fortsættes på næste side.

Forskning og udvikling (fortsat)

Mio. kr. 2007 pl.		2007	2008	2009	2010	2011	2012
2.5	**Samarbejde med private om forskning og udvikling**	**55**	**140**	**150**	**-**	**-**	**-**
2.5.1	Videnspredning og forskningsinstitutionernes teknologioverførsel	30	100	100	-	-	-
2.5.2	Udvikling af GTS-institutterne	25	40	50	-	-	-
2.6	**Ufordelt reserve**	**-**	**-**	**1.005**	**3.620**	**3.890**	**4.050**
I alt		**1.000**	**2.000**	**3.300**	**4.600**	**4.900**	**5.200**
- heraf udmøntet		1.000	2.000	2.295	980	1.010	1.150
- heraf administration af udmøntede bevillinger		19,3	31,0	39,2	14,6	15,8	17,5

Anm.: Inkl. administrationsomkostninger.

3. Aftale om udmøntning af globaliseringspuljens midler til innovation og iværksætteri

Det danske samfund har en række styrker, der giver gode muligheder for at komme helt i front som et førende iværksætter- og innovationssamfund. Målet er, at danske virksomheder og offentlige institutioner bliver blandt de mest innovative i verden, og at Danmark inden 2015 bliver blandt de lande, hvor der er flest vækstiværksættere - dvs. nye virksomheder, der skaber job og vækst. Hvis disse mål skal nås, er der imidlertid behov for en styrket indsats.

Der er derfor enighed om at iværksætte følgende nye initiativer:

- Danmark vil – som et af de første lande – opbygge en unik viden gennem et særligt program for brugerdreven innovation, der skal styrke innovationen i både virksomheder og offentlige institutioner.
- Vilkårene for nye og mindre virksomheder skal styrkes gennem bedre rådgivning og adgang til risikovillig kapital. Det skal ske med udgangspunkt i de regionale iværksætter/væksthuse og i samarbejde med regionale og lokale aktører og videninstitutioner.
- Markedsføringen af Danmark skal styrkes - bl.a. gennem en øget indsats over for investeringer, eksport, turisme og Danmark som kreativ nation.
- Konkurrencen i Danmark skal styrkes, da den er en vigtig drivkraft for innovation. Derudover skal idéudviklingen i uddannelserne fremmes, og de erhvervsmæssige potentialer i kultur- og oplevelsesøkonomien skal styrkes.

3.1 Program for brugerdreven innovation

Der igangsættes et særligt program for brugerdreven innovation med en årlig ramme på 100 mio. kr. Programmet skal styrke innovationen i både virksomheder og offentlige institutioner. Formålet med programmet er at udvikle nye produkter, serviceydelser og koncepter på grundlag af et bedre kendskab til kundernes og brugernes behov.

Under programmet igangsættes innovationsprojekter efter ansøgningsrunder med deltagelse af virksomheder og offentlige institutioner. Herunder kan også godkendte teknologiske serviceinstitutter (GTS-institutter) og uddannelses-, kultur- og videninstitutioner mfl. byde ind og deltage. Programmet skal bl.a. styrke medarbejdernes forudsætninger for at tage aktivt del i innovationsarbejdet.

Det er tanken at igangsætte 10-12 større projekter som led i programmet. Derudover kan der igangsættes et antal mindre projekter.

Hvert af de regionale vækstfora får mulighed for at igangsætte mindst ét større projekt i den pågældende region, dvs. i alt 5-6 projekter i 2007. Det skal bidrage til, at den brugerdrevne innovation bredes ud i hele landet. Projekterne kan fx knytte sig til de enkelte regioners styrkepositioner.

Herudover vil der blive igangsat projekter inden for særlige strategiske temaområder. Det kan gælde områder, hvor Danmark har særlige erhvervsmæssige kompetencer fx mode, design, miljøteknologi og fødevarer. Der skal endvidere være projekter vedr. kultur- og oplevelsesøkonomi. Derudover kan det være tværgående områder med samfundsproblemer, hvor der vurderes at være markedspotentiale fx energi- og sundhedsrigtigt byggeri og bekæmpelse af fedme. Indsatsen i forhold til offentlige institutioner kan fokusere på fx ældre-, børne- og sundhedsområdet.

Endelig vil der i programmet være frie midler til andre perspektivrige projekter med virksomheder og offentlige institutioner mv.

Der kan igangsættes forskellige typer af projekter, bl.a. udviklingsprojekter, der skal sikre udvikling af nye produkter og serviceydelser og afprøvning af nye metoder. Kompetence- og uddannelsesprojekter, der skal løfte medarbejderes kompetencer inden for brugerdreven innovation, bl.a. gennem træning og efteruddannelse. Og videnspredningsprojekter, der skal sikre, at den viden, der skabes gennem programmet, formidles bredt i samfundet. Programmet skal herunder bidrage til, at der udvikles og anvendes nye metoder og værktøjer til brugerdreven innovation, herunder metoder inden for anvendt erhvervsantropologi mv.

Parallelt med programmets projekter iværksættes strategisk forskning om brugerdreven innovation, der finansieres inden for globaliseringspuljens midler til forskning.

Der nedsættes en programbestyrelse, som bl.a. skal udpege programmets strategiske temaområder, ligesom programbestyrelsen skal vurdere og prioritere større projekter. De regionale vækstfora og Danmarks Vækstråd, hvor bl.a. formændene for de regionale vækstfora sidder, vil blive inddraget i forbindelse med udmøntningen af programmet.

3.2 Bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder

Den 1. januar 2007 erstattes de nuværende erhvervsservicecentre med et nyt regionalt iværksætter/væksthus i hver region. Udviklingen af husene skal ske i tæt samspil med lokale, regionale og private aktører. Iværksætter/væksthusene skal bidrage til at skabe én samlet indgang i hver region, hvor nye og mindre virksomheder kan få adgang til alle former for relevant rådgivning.

Hvis flere nye og mindre virksomheder skal udvikle sig til vækstvirksomheder, er der behov for at styrke indsatsen. Alt for få virksomheder kommer ind i et succesrigt vækstforløb. Det skyldes bl.a., at rådgivningen til nye og mindre virksomheder er

spredt og vanskelig at overskue og ikke er tilstrækkelig velkvalificeret. Hertil kommer, at for mange virksomheder fanges i et finansielt 'dødens gab', hvor de ikke i tilstrækkelig omfang får tilført risikovillig kapital.

Der afsættes derfor 107 mio. kr. i 2007 voksende til 150 mio. kr. til rådgivning og mere risikovillig kapital til nye og mindre virksomheder. Midlerne anvendes på følgende initiativer:

3.2.1 Styrket kvalitets- og kompetenceløft i rådgivningsindsatsen

Der afsættes i alt 42 mio. kr. i 2007 voksende til 60 mio. kr. i de efterfølgende år til at skabe et samlet kvalitets- og kompetenceløft i rådgivningsindsatsen over for nye og mindre virksomheder i de nye iværksætter/væksthuse. Midlerne skal bl.a. anvendes til:

- Specialiserede rådgivningstilbud på relevante områder og formidling af rådgivningstilbud til nye og mindre virksomheder, fx viden om patentbeskyttelse mv. samt tilbud om hjælp til konkurstruede virksomheder gennem et Early Warning System. Derudover skal nye og mindre virksomheder gennem husene kunne få adgang til specialiseret rådgivning fx fra GTS-institutterne, Vækstfonden, Dansk Design Center og Danmarks Eksportråd, innovationsmiljøerne mv.
- Netværk med erfarne erhvervsfolk og formidling af uddannelsestilbud, fx oprettelse af private mentornetværk. Derudover skal der være adgang til uddannelser målrettet specifikke branchebehov samt tilbydes et kursus i udvikling og vækst i nye virksomheder.
- Fælles serviceplatform for iværksætter/væksthusene, fx kompetenceudvikling af iværksætter/væksthusenes vejlederkorps, systematiske afrapporteringer og effektmålinger af husene og etablering af fælles hjemmeside med brugervenlige værktøjer som rådgiverdatabase, internetbaseret virksomhedsskole samt henvisning til de tilbud, som husene stiller til rådighed regionalt for de nye og mindre virksomheder.

3.2.2 Tidlig idéfinansiering - (proof of business)

Adgangen til risikovillig kapital skal styrkes. Der afsættes 40 mio. kr. årligt til en ordning, hvor nye og mindre virksomheder kan få afprøvet deres forretningsidéer. De nye iværksætter/væksthusene skal fungere som regional indgang til tidlig idéfinansiering (proof of business), hvor personer med en god idé via Vækstfonden vil få mulighed for at komme ind i et udviklingsforløb, hvor de får sparring fra erfarne erhvervsfolk.

3.2.3 Ny Iværksætterfond i Vestdanmark

Der skal etableres en slagkraftig Iværksætterfond i Vestdanmark via en sammenlægning af tre eksisterende regionale fonde og tilførsel af ny kapital fra staten, Vækstfonden og fra private investorer. I dag eksisterer en tilsvarende Iværksætterfond i

Østdanmark. Der afsættes 15 mio. kr. i 2007 og 30 mio. kr. i 2008 og 2009, dvs. i alt 75 mio. kr. Det svarer til det statslige indskud i den eksisterende Iværksætterfond i Østdanmark.

3.2.4 Forbedring af etableringskontoloven

Der afsættes 10 mio. kr. i 2007 og 20 mio. kr. årligt derefter til forbedring af opsparingsmulighederne ved etablering af nye virksomheder.

3.3 Offensiv global markedsføring af Danmark mv.

Der skal ske en styrkelse af markedsføringen af Danmark. I dag ligger Danmark i midterfeltet i internationale målinger af landes omdømme. Undersøgelser peger på, at omverdenen ikke har et særligt klart billede af Danmarks styrker og kompetencer. Turismen i Danmark oplever ikke samme vækst som i andre lande. Når det gælder evnen til at tiltrække investeringer, klarer vi os heller ikke så godt som de bedste lande – heller ikke når man tager højde for vores størrelse. Samtidig opfattes Danmark i udlandet ikke som opsøgende og aktiv i vores markedsføring af eksportvarer.

Der skal derfor udarbejdes en handlingsplan for markedsføring af Danmark. Formålet er at sikre et klart og mere positivt billede af Danmark i udlandet. Indsatsen vil bl.a. fokusere på følgende fem områder:

1. Danmark som kreativ nation
2. Danmark som investeringsland
3. Danmark som uddannelsesland
4. Modernisering af eksportfremmeindsatsen
5. Danmark som turistmål og vært for konferencer.

Derudover vil der i arbejdet være fokus på initiativer, der går på tværs af de fem områder.

Regeringen vil omkring årsskiftet fremlægge et forslag til handlingsplanen for forligspartierne med konkrete forslag til udmøntning af midlerne.

Der afsættes 100 mio. kr. i 2007, 103 mio. kr. i 2008, 104 mio. kr. i 2009 og 105 i 2010 til offensiv markedsføring af Danmark.

Der er derudover behov for at styrke Udenrigsministeriets sprog- og kulturkompetencer samt borgerservice for at sikre en effektiv dansk interessevaretagelse i udlandet. Det gælder ikke mindst i forhold til globaliseringens brændpunkter i Asien og Mellemøsten. Der afsættes derfor 10 mio. kr. i 2007 og 5 mio. kr. årligt herefter.

3.4 Andre indsatser

3.4.1 Styrket konkurrence

Der afsættes 10 mio. kr. årligt til at styrke konkurrencen i både det private og i det offentlige. Det skal ske gennem en styrkelse af konkurrencelovgivningen, således at de danske kontrol- og efterforskningsredskaber bringes på niveau med øvrige europæiske lande. Og konkurrencemyndighederne får nye, effektive værktøjer over for bl.a. karteller og ulige konkurrencevilkår mellem offentlige og private udbydere. Samtidig skal mulighederne for offentlig-privat samarbejde i kommuner og regioner forbedres i form af medfinansiering til dækning af meromkostningerne ved at afprøve nye former for offentlig-privat samarbejde.

3.4.2 Styrket idéudvikling i uddannelserne

Idéudviklingen i uddannelserne skal fremmes. Der afsættes 10 mio. kr. årligt til en styrkelse af Selvstændighedsfonden, så den kan fortsætte sin indsats med at igangsætte og medfinansiere konkrete projekter på uddannelsesinstitutioner rundt omkring i landet. Fonden vil derved kunne igangsætte og fremme en række forskellige aktiviteter i bl.a. folkeskolen og ungdomsuddannelserne - fx i form af temadage, udvikling af undervisningsmaterialer, iværksættercomputerspil, konkurrencer, erfaringsopsamling mv.

Derudover skal der udvikles særlige undervisningskoncepter og -materialer med fokus på innovation og iværksætteri. Og der skal afholdes en årlig iværksættersommerskole i fælles nordisk regi. Der afsættes i alt 6 mio. kr. hertil, startende med 3 mio. kr. i 2007.

3.4.3 Styrket erhvervsmæssigt potentiale i kultur- og oplevelsesøkonomien

Der skal etableres en pulje med fokus på at styrke de erhvervsmæssige potentialer i kultur- og oplevelsesøkonomien.

Puljen skal bl.a. være rettet mod projekter, der styrker kultur- og oplevelsesøkonomiens vækstmuligheder, og projekter, der styrker erhvervslivets muligheder for at integrere og bruge kreative kompetencer og oplevelseselementer i deres produkter og serviceydelser. Der afsættes 10 mio. kr. i 2007 og 20 mio. kr. årligt herefter.

3.5 Fordeling af globaliseringspuljen på de fire hovedområder

Udgifterne på de fire hovedområder fordeles som beskrevet i tabel 3.1. Alle initiativerne vil blive evalueret med henblik på en nærmere vurdering af effekterne.

Tabel 3.1

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010[1]
I alt	**350**	**400**	**400**	**500**
Program for brugerdreven innovation	100	100	100	100
Bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder	107	150	150	120
Offensiv global markedsføring af Danmark mv.	110	108	109	110
Andre indsatser	33	42	41	40
Reserve	-	-	-	130

1) Fordelingen af globaliseringspuljen fra 2010-2012 afventer endelig afklaring mellem regeringen og forligspartierne.

Bilag

Udmøntningen af midler til innovation og iværksætteri er specificeret nærmere nedenfor:

Innovation og iværksætteri

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010[1)]	2011[1)]	2012[1)]
I alt	**350**	**400**	**400**	**500**	**500**	**500**
Program for brugerdreven innovation	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder	**107**	**150**	**150**	**120**	**120**	**120**
Styrket kvalitets- og kompetenceløft i rådgivningsindsatsen i iværksætter/ væksthusene	42	60	60	60	60	60
Tidlig idéfinansiering – (proof of business)	40	40	40	40	40	40
Ny iværksætterfond i Vestdanmark	15	30	30	-	-	-
Forbedring af etableringskontoloven	10	20	20	20	20	20
Offensiv global markedsføring af Danmark mv.	**110**	**108**	**109**	**110**	**110**	**110**
Rammebeløb til markedsføring af Danmark	100	103	104	105	105	105
Styrkelse af sprog- og kulturkompetencer samt borgerservice i Udenrigsministeriet	10	5	5	5	5	5
Andre indsatser	**33**	**42**	**41**	**40**	**40**	**40**
Styrket konkurrence	10	10	10	10	10	10
Styrket idéudvikling i uddannelserne	13	12	11	10	10	10
Styrket erhvervsmæssigt potentiale i kultur- og oplevelsesøkonomien	10	20	20	20	20	20
Reserve til senere udmøntning	**-**	**-**	**-**	**130**	**130**	**130**

1) Fordelingen af globaliseringspuljen fra 2010-2012 afventer endelig afklaring mellem regeringen og forligspartierne.

4. Aftale om udmøntning af globaliseringspuljens midler til alle unge skal have en ungdomsuddannelse

Alle unge skal have mulighed for at påbegynde og gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse. 95 pct. af en ungdomsårgang påbegynder i dag en ungdomsuddannelse, men kun godt 80 pct. gennemfører.

Aftalepartierne er enige om, at det helt centrale politiske mål er, at alle unge får en ungdomsuddannelse. Af velfærdsaftalen fremgår bl.a., at *"der skal gøres en ekstra indsats for, at den sidste femtedel også gennemfører en ungdomsuddannelse. Indsatsen skal først og fremmest tage udgangspunkt i en fokusering på de elever, der har de svageste forudsætninger, eller som er uafklarede i deres uddannelsesvalg, og dermed har størst risiko for at falde fra en ungdomsuddannelse. Der skal også placeres et klart og øget ansvar for, at de unge påbegynder og gennemfører en ungdomsuddannelse hos kommunerne, arbejdsgiverne, uddannelsesinstitutionerne, forældre og de unge selv."* Aftalepartierne er enige om, at de afsatte økonomiske rammer til området udmøntes ved en indsats på følgende områder:

- De erhvervsrettede ungdomsuddannelser skal styrkes bl.a. gennem efteruddannelsen af lærere.
- Indsatsen for unge med svage forudsætninger skal styrkes.
- Indsatsen for flere praktikpladser skal øges.
- Omfanget af erhvervsrettede ungdomsuddannelsestilbud skal øges.

Aftalepartierne vil fortsætte drøftelserne om udmøntning af velfærdsaftalens to indsatsområder inden for denne aftales rammer:

1. Ansvar og redskaber til kommunerne.
2. Fornyelse af de erhvervsrettede ungdomsuddannelser.

1. Ansvar og redskaber til kommunerne

Kommunerne får med aftalen en vigtig opgave med at understøtte unges uddannelsesvalg.

Aftalepartierne er enige om at fortsætte drøftelserne om udmøntningen af de forslag, der sætter fokus på ansvar og redskaber i kommunerne. I velfærdsaftalen fremgår det bl.a., at "*kommunerne skal have en række redskaber som støtte til arbejdet med at sikre, at de unge gennemfører en ungdomsuddannelse. Disse redskaber skal medvirke til, at også unge med utilstrækkelige forudsætninger får faglige og personlige kvalifikationer til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Det drejer sig om 10. klasse, målrettede produktionsskoleforløb, mentorordninger, modernisering af egu mv.*"

Endvidere fremgår det af velfærdsaftalen, at "*den tidlige indsats i folkeskolen skal styrkes og målrettes elever med de største behov. Der skal sættes tidligere ind over for elever, der står i risiko for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse. Allerede i 6. klasse, hvor arbejdet med uddannelsesbogen påbegyndes, skal der ske en identifikation af de elever, der har brug for en særlig indsats. Initiativerne skal understøtte, at de unge afklares i deres uddannelsesvalg tidligst muligt.*"

2. Fornyelse af de erhvervsrettede ungdomsuddannelser

For at sikre den fornødne rummelighed i de erhvervsrettede ungdomsuddannelser er det nødvendigt at forny både strukturen, tilrettelæggelsen og de pædagogiske metoder. I drøftelserne heraf skal rapporten fra Udvalget om fremtidssikring af erhvervsuddannelserne inddrages, herunder udvalgets anbefalinger om analyser og forsøg.

Erhvervsrettede ungdomsuddannelser

Af velfærdsaftalen fremgår det bl.a., at "*de erhvervsrettede ungdomsuddannelser skal gøres mere attraktive for unge med forskellige forudsætninger. Det gælder bl.a., at eleverne skal møde praksis tidligt i uddannelsen – dvs. at der i grundforløbet skal udbydes særlige forløb for elever med svage forudsætninger, som har brug for mere stabile sociale rammer og elever, der har brug for undervisning i dansk og dansk kulturforståelse.*

For at skabe klare uddannelsestilbud til unge med såvel stærke som svage forudsætninger for uddannelse samt for at sikre en tydelig adgang til videregående uddannelse skal erhvervsuddannelserne trindeles, og den enkelte elev skal have bedre mulighed for at vælge forskellige niveauer i fagene. Hvert trin skal afspejle en jobprofil, som har et modsvar på arbejdsmarkedet.

Der sker i dag ikke en hurtig nok uddannelsesdækning i forbindelse med brancheglidninger, og når nye brancher opstår. Det er i dag ca. 80 pct. af virksomhederne, der ikke er godkendt eller har ladet sig godkende som praktikvirksomheder. Muligheden for at tilrettelægge individuelle erhvervsuddannelser skal styrkes. Det vil medvirke til at aktivere de ikke udnyttede praktikpladsmuligheder, som er til stede både i den private og den offentlige sektor. Det vil desuden medvirke til at skabe flere erhvervskompetencegivende uddannelsesmuligheder for unge, der ikke i dag har mulighed for eller ønske om at gennemføre en af de eksisterende erhvervsuddannelser.

Trindeling må ikke medføre, at unge, der har de faglige forudsætninger, afskæres fra at gennemføre en faglært uddannelse indeholdende alle trin."

Indsats mod frafald

Det fremgår bl.a. af velfærdsaftalen, at *"et centralt element for at mindske frafaldet vil være øget voksenstøtte i form af mentor- og kontaktlærertilbud. Kontaktlærerordningen er indført på mange – men ikke alle – erhvervsskoler. Der er gode erfaringer med, at ordningen kan sikre sammenhæng i uddannelsesforløbet og støtte udviklingen af elevens kompetencer. Mentorordninger på ungdomsuddannelsesinstitutionerne har også vist sig at være et effektivt redskab i forhold til at reducere frafaldet – især over for de to-sprogede elever i erhvervsuddannelserne."*

Praktikpladser

Af velfærdsaftalen fremgår det bl.a., at *"målsætningen om, at alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse, kræver, at der kan tilvejebringes et permanent højt niveau for antallet af indgåede uddannelsesaftaler, der kan imødegå den demografiske udvikling, og som ikke er afhængig af konjunkturudsving.*

Aftalepartierne vil derfor nøje følge udviklingen i antallet af praktikpladser og sammenholde den med udviklingen i antallet af unge, der reelt mangler en praktikplads. Der igangsættes en undersøgelse, som skal vurdere, om der er behov for ændringer af den eksisterende AER-ordning for at nå målet om, at alle unge skal have en ungdomsuddannelse. Undersøgelsen skal være færdig i september 2007. Herefter vil aftalepartierne vurdere, om udviklingen i antallet af praktikpladser understøtter målsætningen om, at alle unge skal have en ungdomsuddannelse. Hvis udviklingen ikke er tilstrækkelig, vil den enkelte virksomheds økonomiske incitament til at indgå elevaftaler blive styrket via AER-ordningen.

Arbejdsmarkedets samlede praktikpladskapacitet skal også udnyttes bedre. Nogle virksomheder har kortere planlægningshorisont end varigheden af en hel elevaftale. Andre er så specialiserede, at de ikke kan tilbyde nok bredde i oplæringen. Erfaringerne med forsøgene med flex-kombiaftaler – herunder aftaler med klynger af virksomheder - og korte uddannelsesaftaler drøftes i efteråret med aftalepartierne med henblik på mulighederne for permanentgørelse."

Arbejdsmarkedets parter har et ansvar for, at der tilvejebringes det nødvendige antal praktikpladser.

Forstærket uddannelsesgaranti

Af velfærdsaftalen fremgår det bl.a., at "*Den nuværende uddannelsesgaranti for alle unge, der starter på en erhvervsuddannelse skal udvides."* Endvidere fremgår det, at garantien skal udvides, "*så risikoen for at foretage forkert valg af uddannelse, hvor der ikke er udsigt til at få en praktikplads eller efterfølgende beskæftigelse, reduceres."*

De erhvervsrettede ungdomsuddannelser[1] *skal sammentænkes i én rammelov med en enkel og dynamisk mål- og rammestyring. Uddannelser, der er partstyrede i dag, fortsætter hermed. Uddannelserne skal samles i 10–12 nye fællesindgange og således, at egnede, mobile og aktivt praktikpladssøgende elever får sikkerhed for at kunne færdiggøre en uddannelse inden for den indgang, eleven er begyndt på. Erhvervsgrunduddannelse og tilbud til unge med helt særlige behov skal tilsvarende være muligheder for unge, der ikke kan gennemføre et grundforløb med adgang til et hovedforløb, eventuelt med skolepraktik. Den reviderede struktur skal desuden styrke overblikket over uddannelserne for alle brugere af de erhvervsrettede ungdomsuddannelser.*

I dag møder eleverne adgangsbegrænsningen, når de i grundforløbet vælger de fag, som er særlige for det konkrete hovedforløb, dvs. den enkelte uddannelse. Når eleverne først møder begrænsningen langt inde i grundforløbet, medfører det imidlertid, at elever, der bliver omfattet af adgangsbegrænsningen,

[1] Der sigtes her til erhvervsuddannelserne, de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser og landbrugsuddannelserne.

bliver skuffede, da de ofte ikke har medtænkt denne risiko. Der skal derfor etableres mulighed for at dimensionere og adgangsbegrænse de mest populære modeuddannelser allerede ved indgangen til erhvervsuddannelsernes grundforløb. Omlægningen af adgangsbegrænsning indebærer ikke i sig selv, at flere uddannelser omfattes heraf.

Den nye adgangsbegrænsning tænkes anvendt på uddannelser, hvor der er begrænsede beskæftigelsesmuligheder, fx indenfor de kreative mediefag.

Etablering af flere indgange og adgangsbegrænsning til enkelte modeprægede indgange vil samlet set bidrage til at mindske frafaldet i grundforløbet og øge elevernes faglige og geografiske mobilitet. Adgangsbegrænsningen skal som i dag ske under hensyn til forventninger om fremtidige beskæftigelsesmuligheder for de færdiguddannede. Adgangsbegrænsning skal som hidtil ikke omfatte elever med uddannelsesaftale."

Aftalepartierne er enige om, at der med aftalen er skabt grundlag for en yderligere positiv udvikling i indgåelsen af antallet af uddannelsesaftaler og i forhold til at få reduceret frafaldet i de erhvervsrettede ungdomsuddannelser. Målet er, at 95 pct. af alle unge gennemfører en ungdomsuddannelse.

Aftalepartierne lægger vægt på, at aftalens initiativer understøtter en samlet udvikling af de erhvervsrettede ungdomsuddannelser, som kan bidrage til, at der både i en lavkonjunktur og i en højkonjunktur vil være tilstrækkelige uddannelsestilbud til alle elever og fleksibel og tidssvarende arbejdskraft til arbejdsmarkedet.

Økonomiske rammer for en ny flerårsaftale

Udover midler til kvalitetsløft til erhvervsuddannelserne videreføres midler og initiativer fra flerårsaftalen, der har været gældende i perioden 2003-2006, *jf. tabel 4.0.* Der videreføres i alt 116 mio. kr., hvilket bl.a. indebærer videreførelse af de eksisterende praktikpladstaxametertilskud. Hertil kommer en omprioritering og målretning af dele af erhvervsskolernes eksisterende kvalitetsudviklingsmidler til især en styrket efteruddannelsesindsats for lærerne.

Tabel 4.0
Økonomiske rammer for en ny flerårsaftale for erhvervsuddannelserne mv. 2007-2009

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**272**	**474**	**475**	**-**	**-**	**-**
Kvalitetsudviklingstilskud fra globaliseringspuljen	150	300	300	-	-	-
Forlængelse af midler fra flerårsaftalen, 2003-2006	116	116	116	-	-	-
Omprioritering af eksisterende kvalitetsudviklingsmidler	6	58	59	-	-	-

Anm.: Flerårsaftaler er omfattet af generelle tekniske korrektioner og generelle tværgående effektiviseringsinitiativer i forbindelse med finanslovsprocesser mv.

Initiativerne i tabel 4.0 udgør de økonomiske rammer for en ny flerårsaftale for erhvervsuddannelserne mv. for 2007-2009.

Udmøntning af aftalens økonomiske ramme

Aftalepartierne ønsker at fastholde skolernes ansvar for selv at tilrettelægge en indsats på den enkelte skole, der svarer til de aktuelle, lokale udfordringer.

Hovedparten af både de nye og de eksisterende midler udmøntes derfor direkte til skolerne enten via taxametersystemet eller efter tilsvarende objektive fordelingsparametre. Således udmøntes ca. 230 mio. kr. i 2007 stigende til ca. 424 mio. kr. i 2008 og ca. 425 mio. kr. i 2009 efter objektive kriterier. Heraf udgør forhøjelsen af grundforløbstaksterne ca. 44 mio. kr. i 2007 og ca. 135 mio. kr. i 2008-2009. De resterende midler, der tilføres direkte til skolerne enten via taxametersystemet eller efter tilsvarende objektive kriterier, udmøntes bl.a. via praktikpladstaxametre, hovedforløbstakster, igangsættelses- og gennemførelsestakster samt kombinationstakster. Midlerne til styrkelse af lærernes kompetencer udmøntes via en pulje med centralt fastsatte kriterier. Skolerne får en trækningsret, som udregnes efter deres andel af det samlede antal lærerårsværk på de erhvervsrettede ungdomsuddannelser på den pågældende skole. Initiativet indfases med fuld effekt i 2008, hvor der i alt er afsat 100 mio. kr. til initiativet årligt, hvoraf de 50 mio. kr. finansieres ved omprioritering af eksisterende kvalitetsudviklingsmidler.

Udover de midler der tilføres direkte til skolerne, er der i 2007 afsat ca. 43 mio. kr. og ca. 52 mio. kr. årligt i 2008 og 2009, som udmøntes ved centrale initiativer, herunder som forsøgs- og udviklingsmidler. Midlerne skal bl.a. medgå til finansiering af kvalitetssikring- og udvikling, kampagne for flere praktikpladser samt til handlingsplaner og indsatsaftaler for øget gennemførelse.

Forhøjelsen af grundforløbstaksterne skal finansiere skolernes indsats i form af en bedre vejledningsindsats for eleverne, særlige grundforløb, mere praksisnære grundforløb, etablering af bedre skolemiljø, styrket social og psykologisk vejledning samt etablering af kontaktlærer- og mentorordninger. I bilaget er angivet de beregnings-

mæssige forudsætninger fra aftalen. De afsatte beløb afspejler aftalepartiernes overordnede prioritering, men indeholder ingen normering af indsatsen på den enkelte skole.

Skolerne skal dokumentere indsatsen for at reducere frafaldet og bidrage til at nå 95 pct. målsætningen i deres handlingsplan for øget gennemførelse. Skolerne skal således opstille mål for anvendelsen af de forskellige initiativer/redskaber i indsatsen mod frafald, og deres faktiske indsats skal afrapporteres ved årets slutning.

Kvaliteten i de erhvervsrettede ungdomsuddannelser skal løbende overvåges og vurderes bl.a. ved hjælp af faste indikatorer. Kvaliteten er af afgørende betydning for, at uddannelserne er attraktive både for elever og virksomheder.

Der foretages i 2009 en evaluering af den samlede effekt, herunder en evaluering af skolernes indsats overfor de svage elever. Evalueringen af alle nye initiativer sker efter en skabelon, som giver mulighed for at fortsætte indsatserne, foretage justeringer eller omprioritere indsatsen på baggrund af erfaringerne.

De enkelte elementer i aftalen udmøntes ved lov og administrative forskrifter. Aftalepartierne inddrages i udmøntningen.

Den samlede overordnede prioritering af globaliseringspuljen til alle unge skal have en ungdomsuddannelse fremgår af *tabel 4.0.a.*

Tabel 4.0.a
Fordeling af midler fra globaliseringspuljen til initiativer på alle unge skal have en ungdomsuddannelse

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**308**	**781**	**1.220**	**1.702**	**2.232**	**2.620**
Kvalitetsløft i erhvervsuddannelserne (flerårsaftale) i alt	150	300	300	-	-	-
4.1 De erhvervsrettede ungdomsuddannelser skal styrkes, herunder efteruddannelsen af lærere mv.	41	73	70	-	-	-
4.2 Indsatsen for unge med svage forudsætninger skal styrkes	59	164	164	-	-	-
4.3 Indsatsen for flere praktikpladser øges	40	40	40	-	-	-
4.4 Omfanget af erhvervsrettede ungdomsuddannelsestilbud skal øges	10	23	27	-	-	-
Reserve til fornyelse af flerårsaftale for erhvervsuddannelserne mv.	-	-	-	300	300	300
4.5 Tidlig indsats overfor unge med risiko for ikke at påbegynde en uddannelse	-	32	68	-	-	-
Reserve til senere udmøntning	-	-	-	60	100	50
4.6 Øget undervisningskapacitet	158	449	852	1.342	1.832	2.270

De enkelte elementer i aftalen er beskrevet mere konkret i bilaget.

Bilag
Elementer i aftale om at alle unge skal have en ungdomsuddannelse

4.1 De erhvervsrettede ungdomsuddannelser skal styrkes, herunder efteruddannelsen af lærere mv.

De erhvervsrettede ungdomsuddannelser skal styrkes, så frafaldet mindskes, og uddannelserne i højere grad kan rumme elever med forskellige forudsætninger.

Tabel 4.1
De erhvervsrettede ungdomsuddannelser skal styrkes, herunder efteruddannelsen af lærere mv.

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**41**	**73**	**70**	**-**	**-**	**-**
4.1.1 Efteruddannelse af lærere[1]	25	50	50	-	-	-
4.1.2 Bedre skolemiljø	7	15	15	-	-	-
4.1.3 Styrkelse af kvalitetssikring og – udvikling	9	9	5	-	-	-

1) Hertil kommer yderligere 50 mio. kr. der finansieres af eksisterende kvalitetsudviklingsmidler i 2008 og 2009.

Udover de afsatte midler fra globaliseringspuljen afsættes yderligere midler til styrkelse af uddannelsen af vejledere i ungdomsuddannelserne, herunder realkompetencevurdering, der skal sikre, at vejlederne har de nødvendige kvalifikationer. Initiativerne finansieres på FFL07 ved omprioritering af eksisterende midler på Undervisningsministeriets område.

4.1.1 Efteruddannelse af lærere

Der skal ske en styrkelse af lærernes pædagogiske og faglige kompetencer. Aftalepartierne er derfor enige i, at der afsættes midler til en styrket efteruddannelsesindsats af de nuværende lærere på de erhvervsrettede ungdomsuddannelsesinstitutioner.

Endvidere er aftalepartierne enige i, at den erhvervspædagogiske læreruddannelse (pædagogikum) skal styrkes og gøres mere tidssvarende, således at lærernes faglige og pædagogiske forudsætninger ajourføres i forhold til nuværende krav og fremtidige udfordringer.

Med henblik på at sikre tilstrækkelig volumen i efteruddannelsesindsatsen målrettes en del af de eksisterende kvalitetsudviklingsmidler ligeledes til efteruddannelse.

I forbindelse med udmøntningen vil den pædagogiske opgradering af lærerne med henblik på at fastholde målgruppen i uddannelse – og dermed bidrage til en bedre gennemførelse - blive prioriteret højt.

4.1.2 Bedre skolemiljø

Et godt socialt og fysisk undervisningsmiljø i de grundlæggende erhvervsrettede ungdomsuddannelser er vigtigt for, at eleverne kan fastholdes i uddannelserne. Der afsættes derfor midler til et bedre skolemiljø i form af blandt andet lektieværksteder og afvekslende undervisning.

4.1.3 Styrkelse af kvalitetssikring og -udvikling

Kvaliteten af undervisningen på de grundlæggende erhvervsrettede ungdomsuddannelser skal generelt styrkes. Dette indebærer bl.a., at skolerne skal videreudvikle arbejdet med systematisk kvalitetssikring og kvalitetsudvikling. Skolerne skal endvidere offentliggøre en beskrivelse af den kvalitetssystematik, skolen anvender til evaluering og resultatopgørelse.

Skolerne skal sammen med de lokale uddannelsesudvalg og det lokale erhvervsliv bidrage til at udvikle undervisning og pædagogik lokalt med henblik på en mere praksisnær og differentieret undervisning. Endvidere skal der ske en styrket kvalitetsudvikling af den eksisterende skolepraktik.

4.2 Indsatsen for unge med svage forudsætninger skal styrkes

Når alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse kræver det mere rummelige erhvervsuddannelser, hvor der også er plads til elever med svage forudsætninger.

Tabel 4.2

Indsatsen for unge med svage forudsætninger skal styrkes

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**59**	**164**	**164**	**-**	**-**	**-**
4.2.1 Særlige grundforløb på erhvervs ud dannelserne samt et mere praksisnært grundforløb	8	59	59	-	-	-
4.2.2 Mentorordning, kontaktlærerordning samt styrket social og psykologisk rådgivning	29	63	63	-	-	-
4.2.3 Modernisering af erhvervsgrunduddannelsen	3	3	3	-	-	-
4.2.4 Handlingsplan for øget gennemførelse samt indsatsaftaler med skoler med store frafaldsproblemer	10	20	20	-	-	-
4.2.5 Bedre vejledning, herunder korte praktikophold i virksomheder	2	5	5	-	-	-
4.2.6 Målretning af produktionsskoleforløb, så de som hovedregel indeholder meritgivende forløb til kompetencegivende uddannelse	7	15	15	-	-	-

4.2.1 Særlige grundforløb på erhvervsuddannelserne samt et mere praksisnært grundforløb

Erhvervsskolerne skal udbyde særlige grundforløb for grupper af elever, der har brug for mere stabile sociale rammer om undervisningen, og elever som har brug for undervisning i det danske sprog og i dansk kultur- og samfundsforståelse. Dette forudsætter, at skolerne i fremtiden i langt højere grad skal kompetenceafklare den enkelte unge ved indgangen af grundforløbet, så de får tilbud om et grundforløb, der modsvarer behovet for erhvervelse af relevante kompetencer, og som dermed medvirker til, at den unge fuldfører det påbegyndte uddannelsesforløb.

Samtidig gøres grundforløbet mere fleksibelt og praksisnært, så eleverne møder fagligheden indenfor det valgte uddannelsesområde tidlig i uddannelsen. Dette indebærer bl.a. en ændret organisering, herunder færre elever pr. lærer, så lærerne kan undervise mere praksisnært.

4.2.2 Mentorordning, kontaktlærerordning samt styrket social og psykologisk rådgivning

Unge med svage forudsætninger kan have brug for ekstra støtte i form af enten voksenkontakt eller særlig hjælp til den løbende faglige udvikling. Nogle elever kan endvidere i perioder have brug for social og psykologisk rådgivning. Derfor afsættes midler til en mentorordning, der ligesom i folkeskolen, skal tilbydes særligt udsatte unge, der har brug for en opfølgning i hverdagen for eksempel på grund af sociale og familiemæssige problemer. Mentoren skal være bindeledet mellem familie, vejledere og lærere ved at hjælpe med de krav og tilbud den unge står overfor samt ved at etablere kontakt til relevante myndigheder og inddrage den unges familie i løsningen af problemerne.

Endvidere gøres kontaktlærerordningen obligatorisk. Kontaktlærerordningen skal støtte eleven i udarbejdelse af den personlige uddannelsesplan og løbende følge elevens faglige udvikling. Unge med særligt behov kan få øget støtte fra kontaktlærerordningen.

Samtidig afsættes midler til en styrket psykologisk rådgivning. Ordningen skal tilbyde svært belastede elever med alvorlige sociale eller psykiske problemer professionel hjælp og dermed afværge et truende frafald. Endvidere igangsættes et udviklingsprojekt, der skal udvikle metoder til at hjælpe og fastholde frafaldstruede elever med psykiske problemer på erhvervsskolerne gennem forskellige former for rådgivning.

4.2.3 Modernisering af erhvervsgrunduddannelsen

Erhvervsgrunduddannelsen (egu) er et godt tilbud til de unge, der ikke har forudsætninger for at gennemføre en almindelig ungdomsuddannelse. Kommunerne forpligtes til at udbyde egu, og der afsættes midler til en modernisering af egu med henblik på at skabe fleksible og tidssvarende uddannelsestilbud. Det betyder bl.a., at erhvervsskoler og produktionsskoler får mulighed for at udføre egu for kommunerne til hele målgruppen.

4.2.4 Handlingsplan for øget gennemførelse samt indsatsaftaler med skoler med store frafaldsproblemer

De erhvervsrettede ungdomsuddannelsesinstitutioner skal forstærke og målrette indsatsen for at reducere frafaldet. Skolerne pålægges derfor at udarbejde handlingsplaner, der skal indeholde konkrete mål og strategier for øget gennemførelse. Planernes skal offentliggøres og evalueres årligt. Endvidere skal skolerne forbedre frafaldsregistreringen med henblik på at styrke mulighederne for en tidlig indsats overfor frafaldstruende elever. De skoler, der ikke har nedbragt frafaldet, kan Undervisningsministeriet indgå en individuel indsatsaftale med, som indeholder konkrete mål og initiativer.

4.2.5 Bedre vejledning, herunder korte praktikophold i virksomheder

Erhvervsskolernes vejledning om uddannelsesmuligheder, praktik og erhvervsmuligheder skal styrkes i erhvervsuddannelsernes grundforløb. Det skal bl.a. ske ved korte praktikophold i virksomheder for elever, der begynder ad skoleadgangsvejen. Endvidere forpligtes skolerne til at gennemføre en styrket opsøgende indsats i forhold til elever med særlig behov og deres forældre.

4.2.6 Målretning af produktionsskoleforløb, så de som hovedregel indeholder meritgivende forløb til kompetencegivende uddannelse

Produktionsskolernes aktivitet skal i større udstrækning end i dag målrettes kompetencegivende uddannelser, herunder især erhvervsuddannelserne. Der skal som hovedregel indgå meritgivende brobygning til en kompetencegivende uddannelse i produktionsskoleforløbene.

Skolerne skal samarbejde med institutioner for erhvervsrettet uddannelse, og produktionsskolerne skal kunne tilrettelægge erhvervsgrunduddannelse og – efter aftale med en erhvervsskole – gennemføre dele af erhvervsuddannelsernes grundforløb. Kombinationsforløbene vil medføre, at produktionsskolernes målgruppe vil opleve en glidende overgang til erhvervsuddannelserne, hvilket vil modvirke frafald.

4.3 Indsatsen for flere praktikpladser skal øges

For at realisere målsætningen om, at alle unge skal gennemføre en uddannelse, er det nødvendigt, at der er praktikpladser nok. Erfaringen viser, at det især er unge med dårlige forudsætninger og med indvandrerbaggrund, der har sværere ved at få en praktikplads. I forbindelse med velfærdsaftalen blev aftalepartierne enige om at igangsætte en undersøgelse af den eksisterende AER-ordning og herefter vurdere, om udviklingen i antallet af praktikpladser understøtter målsætningen om, at alle unge skal have en ungdomsuddannelse. Samtidig vil staten inden udgangen af 2007 øge antallet af praktikpladser med 25 pct. og yderligere øge det samlede antal elever herefter. Endvidere vil et måltal for antallet af praktikpladser i kommunerne blive drøftet med KL.

Tabel 4.3
Indsatsen for flere praktikpladser skal øges

Mio. kr. 2007 pl.		2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt		**40**	**40**	**40**	**-**	**-**	**-**
4.3.1	Øget praktikpladsopsøgende indsats og vejledning	34	34	34	-	-	-
4.3.2	Kampagne for flere praktikpladser	5	5	5	-	-	-
4.3.3	Flex-kombinationsaftaler og korte uddannelsesaftaler[1]	1	1	1	-	-	-

1) Hertil kommer 5 mio. kr. årligt, der finansieres af de forlængede flerårsaftalemidler.

4.3.1 Øget praktikpladsopsøgende indsats og vejledning

Der kræves en ekstraordinær indsats af skolerne for at skabe bedre praktikpladsmuligheder for indvandrere og efterkommere samt for elever med svage forudsætninger for uddannelse. Der afsættes derfor midler til en styrket praktikpladsopsøgende indsats og vejledning af elever på erhvervsskolerne. Forslaget betyder, at skolernes fremover skal give eleverne bedre vejledning, når eleverne slutter grundforløbet og i perioden efter afsluttet grundforløb, indtil eleven får en uddannelsesaftale eller går i gang med en anden uddannelse eller beskæftigelse. Den nuværende præmieringsmodel udvikles, så de erhvervsskoler, der bidrager til, at der indgås mange uddannelsesaftaler, bliver belønnet yderligere herfor. Dette skal skabe klare incitamenter for skolerne til at arbejde for flere praktikpladser – ikke mindst til gavn for elever med de dårligste forudsætninger.

4.3.2 Kampagne for flere praktikpladser

En stor del af de unge, som skal gennemføre en ungdomsuddannelse for at nå målsætningen om, at 95 pct. af alle unge skal have en ungdomsuddannelse, vil være unge med dårlige forudsætninger og med indvandrerbaggrund. Erfaringen viser, at disse unge har sværere ved at få en praktikplads. Der iværksættes en national kampagne i samarbejde med erhvervsliv og organisationer med henblik på at øge antallet af praktikpladser. Kampagnen skal både rette sig mod virksomheder, der ikke har erhvervsuddannelseselever i praktik, og virksomheder der har mulighed for at tage flere erhvervsuddannelseselever i praktik.

4.3.3 Flex-kombinationsaftaler og korte uddannelsesaftaler

Arbejdsmarkedets samlede praktikpladskapacitet skal udnyttes bedre. Nogle virksomheder har en kortere planlægningshorisont end varigheden af en hel elevaftale. Andre er så specialiserede, at de ikke kan tilbyde tilstrækkelig bredde i oplæringen. Her kan flex-kombinationsaftaler, som kan anvendes indenfor uddannelser, hvor der udbydes skolepraktik, være en god mulighed for virksomheder, da det giver mere fleksibilitet. Den nuværende forsøgsordning fra 2003-2007 evalueres i 2006. Erfaringerne med forsøgene med flex-kombinationsaftaler, herunder aftaler med klynger af virksomheder og korte uddannelsesaftaler, drøftes i efteråret med aftalepartierne med

henblik på permanentgørelse. Der er i forbindelse med forlængelsen af flerårsaftalen afsat 5,4 mio. kr. årligt til formålet.

4.4 Omfanget af erhvervsrettede ungdomsuddannelsestilbud skal øges

Bredden i erhvervsuddannelserne skal forbedres ved at styrke muligheden for oprettelse af nye, individuelle uddannelser samt ved at give tilbud til unge med stærke forudsætninger. Endvidere skal der foretages en bedre og hurtigere uddannelsesdækning af nye beskæftigelsesområder.

Tabel 4.4

Omfanget af erhvervsrettede ungdomsuddannelsestilbud skal øges

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**10**	**23**	**27**	**-**	**-**	**-**
4.4.1 Individuelle erhvervsuddannelser	3	9	13	-	-	-
4.4.2 Trin og niveaudeling	3	9	9	-	-	-
4.4.3 Bedre og hurtigere uddannelsesdækning af nye beskæftigelsesområder[1]	5	5	5	-	-	-

1) Hertil kommer 7 mio. kr. årligt der finansieres af de forlængede flerårsaftalemidler.

Udover de afsatte midler fra globaliseringspuljen afsættes midler til en øget internationalisering af de erhvervsrettede ungdomsuddannelser, som er finansieret på FFL07 af bl.a. eksisterende kvalitetsudviklingsmidler. Den øgede internationalisering skal bidrage til at styrke elevernes tekniske, sproglige og kulturelle kompetencer til at agere i en globaliseret hverdag. Bl.a. skal skolerne udbyde fremmedsprog som valgfag udover engelsk og gennemføre mere undervisning i engelsk. Endvidere skal skolerne i højere grad etablere samarbejde med skoler i andre lande og øge anvendelsen af udenlandske gæstelærere med relevante fremmedsprog.

4.4.1 Individuelle erhvervsuddannelser

Muligheden for at tilrettelægge individuelle erhvervsuddannelser skal styrkes, herunder tilrettelæggelse af forløb der går på tværs af uddannelses- og beskæftigelsesområder. Det kan fx ske ved, at der i samarbejde med en virksomhed sammensættes et individuelt uddannelsesforløb af dele af en eller flere erhvervsuddannelser eller anden undervisning. Det vil medvirke til at skabe flere erhvervskompetencegivende uddannelsesmuligheder for unge, der ikke i dag har mulighed for eller ønske om at gennemføre en af de eksisterende erhvervsuddannelser. Samtidig vil det medvirke til at aktivere de ikke udnyttede praktikpladsmuligheder, som er til stede både i den private og offentlige sektor.

4.4.2 Trin og niveaudeling

For at skabe klare uddannelsestilbud til unge med såvel stærke som svage forudsætninger, trindeles erhvervsuddannelserne. Hvert trin skal afspejle en jobprofil, som har et modsvar på arbejdsmarkedet. Samtidig skal den enkelte elev få bedre mulighed

for at vælge forskellige niveauer i fagene. Dette skal styrke påbygningsmulighederne i erhvervsuddannelserne således, at elever kan tage en forlængelse af hovedforløbet på to uger med henblik på at opnå adgangsgivende niveau til korte videregående uddannelser.

4.4.3 Bedre og hurtigere uddannelsesdækning af nye beskæftigelsesområder

Uddannelsesdækningen i de erhvervsrettede ungdomsuddannelser er ikke hurtig nok. Når der sker brancheglidninger, og når nye brancher opstår, skal der sikres en hurtig og løbende tilpasning, og behovet for nye og tværgående uddannelser skal systematisk identificeres. Der etableres derfor en central prognose- og analysevirksomhed, som systematisk skal identificere behovet for nye og tværgående uddannelser. Hvis de eksisterende faglige udvalg ikke reelt påtager sig at dække behovet, skal behovet dækkes ved at nedsætte særlige udviklingsudvalg til at løse opgaven.

4.5. Tidlig indsats over for unge med risiko for ikke at påbegynde en ungdoms uddannelse

For at realisere målsætningen om, at alle unge skal have mulighed for at påbegynde og 95 pct. gennemføre en ungdomsuddannelse, kræver det en ekstra indsats allerede i folkeskolen og i forhold til de unge, der ikke umiddelbart starter på en ungdomsuddannelse.

Tabel 4.5

Tidlig indsats overfor unge med risiko for ikke at påbegynde en ungdomsuddannelse

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**-**	**32**	**68**	**-**	**-**	**-**
4.5.1 Tidlig og differentieret vejledning	-	19	38	-	-	-
4.5.2 Mentorordning for særlig udsatte	-	6	15	-	-	-
4.5.3 Systematisk opsøgende indsats efter folkeskolen	-	6	15	-	-	-

4.5.1 Tidlig og differentieret vejledning

Der skal allerede fra 6. klasse sættes ind over for unge, der har en øget risiko for ikke at påbegynde eller gennemføre en ungdomsuddannelse.

Med initiativet tilrettelægges en særlig indsats, der forebygger fravær, kriminalitet mv. og bidrager til, at den unge erhverver de kompetencer, der er nødvendige med henblik på at gennemføre en ungdomsuddannelse. Praksisnære undervisningsforløb for skoletrætte elever skal bidrage hertil.

Samtidig indføres en systematisk introduktion til ungdomsuddannelserne, som skal bidrage til, at uddannelsesvalget i forlængelse af 9. klasse fremrykkes og kvalificeres. Dette gøres ved et obligatorisk introduktionsforløb på 1 uge på en eller flere ungdomsuddannelser, som skal lede op til en forhåndstilkendegivelse af uddannelsesval-

get i 8. klasse. For stadig uafklarede elever skal der igen være mulighed for i 9. klasse at deltage i et kortere brobygningsforløb.

4.5.2 Mentorordning for særlig udsatte

Alt for mange unge falder fra i overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelse. Det kan bl.a. skyldes, at der er unge, som ikke har tilstrækkelig voksenkontakt og derfor har brug for opfølgning i hverdagen. Der skal derfor være mulighed for at få tilknyttet en mentor allerede fra 9. klasse. Mentoren kan fx være fra Ungdommens Uddannelsesvejledning.

En mentor allerede fra 9. klasse skal sikre, at udsatte unge i højere grad oplever, at der løbende stilles krav til og følges op på indsatsen i skolen og samtidig hjælper den unge med de tilbud, der er til stede.

Eleven skal, hvis det vurderes hensigtsmæssigt, kunne fortsætte med den samme mentor i erhvervsuddannelserne.

4.5.3 Systematisk opsøgende indsats efter folkeskolen

Kommunerne skal forpligtes til at etablere en sammenhængende og målrettet indsats over for den enkelte unge, der ikke er påbegyndt eller har afbrudt en ungdomsuddannelse.

Unge mellem 19 og 25 år *kan* i dag få tilbud om vejledning. Med forslaget *skal* unge mellem 19 og 25 år, der ikke er i uddannelse, løbende opsøges. Kommunerne forpligtes til en indsats, der skal være systematisk, opsøgende og opfølgende. Indsatsen tilrettelægges, så unge under 25 år opsøges løbende, indtil de er i ordinær uddannelse eller følger en uddannelsesplan, der bringer dem i ordinær uddannelse. Denne opsøgende forpligtelse kan være skriftlig, telefonisk eller, hvis det ikke på anden vis er muligt at komme i kontakt med den unge, gennem personligt fremmøde på den unges bopæl/opholdssted.

4.6 Øget undervisningskapacitet

I en global økonomi, hvor der stilles store krav til omskiftelighed og høje kvalifikationer i arbejdsstyrken, er det en central opgave at sikre, at uddannelsesniveauet er helt i top. Kun ved at sikre, at alle unge som udgangspunkt får mulighed for at påbegynde og gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse, kan det undgås, at der kommer en gruppe med utilstrækkelige kvalifikationer, som derved udsættes for en voksende ledighedsrisiko.

I dag gennemfører 80 pct. af en ungdomsårgang en ungdomsuddannelse. Målsætningen er, at 95 pct. i 2015 skal gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse. Som anført i velfærdsaftalen bliver denne udfordring ikke mindre af, at ungdomsårgangene vokser i de kommende år.

For at realisere målsætningen er aftalepartierne enige i, at der udover en styrkelse af kvaliteten i ungdomsuddannelserne, fra globaliseringspuljen afsættes ressourcer til at øge kapaciteten til en øget uddannelsesaktivitet i ungdomsuddannelserne.

Tabel 4.6
Øget undervisningskapacitet

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
4.6 Øget undervisningskapacitet	158	449	852	1.342	1.832	2.270

Der afsættes således ressourcer til at imødekomme fremadrettet stigende uddannelsesaktivitet på ungdomsuddannelserne efter 2006. Konkret afsættes midler til undervisningskapacitet, stigende SU- og godtgørelsesudgifter mv., som skyldes øget tilgang af elever, forbedret fastholdelse af elever i ungdomsuddannelserne, samt øget studieaktivitet pr. elev.

Alle unge skal have en ungdomsuddannelse

Mio. kr. 2007 pl.		2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt		**308**	**781**	**1.220**	**1.702**	**2.232**	**2.620**
4.1	**De erhvervsrettede ungdomsuddannelser skal styrkes, herunder efter uddannelsen af lærere mv.**	**41**	**73**	**70**	**-**	**-**	**-**
4.1.1	Efteruddannelse af lærere[1]	25	50	50	-	-	-
4.1.2	Bedre skolemiljø	7	15	15	-	-	-
4.1.3	Styrkelse af kvalitetssikring og –udvikling	9	9	5	-	-	-
4.2	**Indsatsen for unge med svage forudsætninger skal styrkes**	**59**	**164**	**164**	**-**	**-**	**-**
4.2.1	Særlige grundforløb på erhvervsuddannelserne samt et mere praksisnært grundforløb	8	59	59	-	-	-
4.2.2	Mentorordning, kontaktlærerordning samt styrket social og psykologisk rådgivning	29	63	63	-	-	-
4.2.3	Modernisering af erhvervsgrunduddannelsen	3	3	3	-	-	-
4.2.4	Handlingsplan for øget gennemførelse samt indsatsaftaler med skoler med store frafaldsproblemer	10	20	20	-	-	-
4.2.5	Bedre vejledning, herunder korte praktikophold i virksomheder	2	5	5	-	-	-
4.2.6	Målretning af produktionsskoleforløb	7	15	15	-	-	-
4.3.	**Indsatsen for flere praktikpladser øges**	**40**	**40**	**40**	**-**	**-**	**-**
4.3.1	Øget praktikpladsopsøgende indsats og vejledning	34	34	34	-	-	-
4.3.2	Kampagne for flere praktikpladser	5	5	5	-	-	-
3.3.3	Flex-kombinationsaftaler og korte uddannelsesaftaler[2]	1	1	1	-	-	-
4.4	**Omfanget af erhvervsrettede ungdomsuddannelsestilbud skal øges**	**10**	**23**	**27**	**-**	**-**	**-**
4.4.1	Individuelle erhvervsuddannelser	3	9	13	-	-	-
4.4.2	Trin og niveaudeling	3	9	9	-	-	-
4.4.3	Bedre og hurtigere uddannelsesdækning af nye beskæftigelsesområder[3]	5	5	5	-	-	-
Kvalitetsløft i erhvervsuddannelserne (flerårsaftale) i alt		**150**	**300**	**300**	**-**	**-**	**-**
Reserve til fornyelse af flerårsaftale		**-**	**-**	**-**	**300**	**300**	**300**
4.5.	**Tidlig indsats overfor unge med risiko for ikke at påbegynde en uddannelse**	**-**	**32**	**68**	**-**	**-**	**-**
4.5.1	Tidlig og differentieret vejledning	-	19	38	-	-	-
4.5.2	Mentorordning for særlig udsatte	-	6	15	-	-	-
4.5.3	Systematisk opsøgende indsats efter folkeskolen	-	6	15	-	-	-
Reserve til senere udmøntning		**-**	**-**	**-**	**60**	**100**	**50**
4.6. Øget undervisningskapacitet		**158**	**449**	**852**	**1.342**	**1.832**	**2.270**

1) Hertil kommer yderligere 50 mio. kr., der finansieres af eksisterende kvalitetsudviklingsmidler i 2008 og 2009.
2) Hertil kommer 5 mio. kr. årligt, der finansieres af de forlængede flerårsaftalemidler.
3) Hertil kommer 7 mio. kr. årligt, der finansieres af de forlængede flerårsaftalemidler.

5. Aftale om udmøntning af globaliseringspuljens midler til mindst halvdelen af alle unge skal have en videregående uddannelse

Den teknologiske udvikling og globaliseringen har øget efterspørgslen efter højtuddannet arbejdskraft både i den offentlige og den private sektor. Denne udvikling vil forsætte. Danmark skal derfor have uddannelser i verdensklasse og være et førende vidensamfund. I dag gennemfører 45 pct. af en ungdomsårgang en videregående uddannelse.

Aftalepartierne er enige om, at der er behov for en styrkelse af såvel kvaliteten som kapaciteten på de videregående uddannelser for at nå målet om, at mindst halvdelen af alle unge skal have en videregående uddannelse i 2015 samtidig med, at færdiggørelsesalderen reduceres som anført i velfærdsaftalen. Det skal ske ved en indsats på følgende områder:

- Akkrediteringsinstitution.
- Efteruddannelse.
- Styrkelse af kvaliteten på de lange videregående uddannelser.
- Styrkelse af kvalitet, faglighed og udviklingsbaseret viden på professionshøjskoler.
- Korte videregående uddannelser.
- Styrket internationalisering.
- Øget undervisningskapacitet.

Videregående uddannelser af høj international klasse forudsætter systematisk kvalitetssikring. Kvalitetssikringen på de videregående uddannelser skal derfor styrkes. Der oprettes en uafhængig akkrediteringsinstitution, der akkrediterer de videregående uddannelser efter internationalt fastsatte standarder. Kvaliteten i uddannelserne skal desuden forbedres gennem efteruddannelse af underviserne og bedre udnyttelse af den nyeste viden i undervisningen. Det kan medvirke til at fastholde flere af de studerende.

De mellemlange videregående uddannelser er i disse år præget af omstilling i form af kvalitetsløft og øget tilpasning til arbejdsmarkedets behov. Reformer af de to største uddannelser, læreruddannelsen og pædagoguddannelsen, træder i kraft august 2007, og der er derfor behov for en markant styrkelse af efteruddannelsesindsatsen på disse uddannelser. Der skal generelt tilvejebringes efteruddannelsestilbud til lærere på de mellemlange videregående uddannelser.

Flere unge vil kunne gennemføre en universitetsuddannelse af høj kvalitet, hvis den pædagogiske indsats på universiteterne styrkes. De studerende skal vejledes bedre

igennem deres studieforløb med henblik på at undgå unødigt frafald. Undervisningsformen skal tilpasses de studerendes behov og understøtte en aktiv indlæring. Der skal derfor også være en mulighed for udbud af uddannelser på eliteniveau.

For at sikre de bedst mulige rammer for undervisning og udvikling af nye mellemlange videregående uddannelser er der enighed om at samle institutioner for videregående uddannelse i flerfaglige videnbaserede professionshøjskoler for de mellemlange videregående uddannelser. Professionsbacheloruddannelserne skal styrkes gennem udvikling af faglige miljøer og styrket samarbejde med aftagere og mellem uddannelserne. Professionshøjskolerne skal øge samarbejdet med forskningsinstitutionerne med henblik på at kunne inddrage resultater fra national og international forskning, der har relevans for den enkelte uddannelses fagområde. De mellemlange videregående uddannelser skal fremover være funderet i den nyeste viden fra forskningen og de nyeste erfaringer fra professionerne.

Aftalepartierne er enige om, at der gennemføres en reform af de korte videregående uddannelser. Der skal være direkte adgang til korte videregående uddannelser fra relevante erhvervsuddannelser på tre år og derover.

Økonomiske rammer

Den samlede overordnede prioritering af globaliseringspuljens midler til, at mindst halvdelen af alle unge skal have en videregående uddannelse, fremgår af tabel 5.0.

Tabel 5.0

Fordeling af midler fra globaliseringspuljen til mindst halvdelen af alle unge skal have en videregående uddannelse

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**200**	**285**	**537**	**650**	**1.147**	**1.461**
Kvalitetsløft til de videregående uddannelser	**200**	**225**	**340**	**-**	**-**	**-**
5.1 Akkrediteringsinstitution	**20**	**15**	**15**	-	-	-
5.2 Efteruddannelse	**45**	**40**	**45**	-	-	-
5.2.1 Efteruddannelse af undervisere på læreruddannelsen og pædagoguddannelsen	35	20	15	-	-	-
5.2.2 Efteruddannelse af praktikvejledere	5	10	10	-	-	-
5.2.3 Efteruddannelse af lærere på øvrige mellemlange videregående uddannelser	5	10	20	-	-	-
5.3 Styrkelse af kvaliteten på de lange videregående uddannelser	**70**	**70**	**90**	-	-	-
5.3.1 Ændring af undervisningsformer, styrket studievejledning og efteruddannelse	69	61	75	-	-	-
5.3.2 Eliteuddannelser	1	9	15	-	-	-
5.3.3 Basismidler til IT-Universitetet[1]	*10*	*10*	*20*	-	-	-
5.4 Styrkelse af kvalitet, faglighed og udviklingsbaseret viden på professionshøjskoler [2]	**60**	**60**	**80**	-	-	-
5.4.1 Kvalitetsløft i de mellemlange videregående uddannelser	60	60	80	-	-	-
5.4.2 Institutioner skal skabe mere systematisk viden [3]	-	*55*	*70*	-	-	-
5.5 Korte videregående uddannelser	**-**	**10**	**55**	-	-	-
5.5.1 Reform af de korte videregående uddannelser	-	10	35	-	-	-
5.5.2 Efteruddannelse af KVU-lærere	-	-	20	-	-	-
5.6 Styrket internationalisering	**5**	**30**	**55**	-	-	-
5.7 Øget undervisningskapacitet til opnåelse af 50 pct. målsætning	**-**	**60**	**197**	**351**	**797**	**1.232**
Reserve til senere udmøntning	-	-	-	300	350	230

1) Finansiering af initiativet sker via globaliseringspuljens forskningsmidler med 10 mio. kr. årligt i 2007 og 2008 og 20 mio. kr. i 2009, jf. initiativ 2.1.3.

2) Undervisningsministeren kan inden for ministeriets eksisterende rammer yde tilskud på op til 40 mio. kr. til fusionsomkostninger ved etablering af professionshøjskolerne fra finanslovkonto 20.86.06.

3) Der tilføres i 2008 og 2009 hhv. 55 mio. kr. og 70 mio. kr., jf. initiativ 2.3.1, til forskningstilknytning til professionshøjskolerne fra globaliseringspuljens forskningsmidler.

De enkelte elementer i aftalen er beskrevet nærmere i bilaget.

Udmøntning af de økonomiske rammer

Kvaliteten af de videregående uddannelser skal løbende overvåges og vurderes bl.a. ved hjælp af indikatorer. Kvaliteten er af afgørende betydning for, at uddannelserne er attraktive både for de studerende og for aftagerne på arbejdsmarkedet.

Alle nye initiativer evalueres i 2009 efter en skabelon, der skaber grundlag for at vurdere, om indsatsen skal fortsættes, justeres eller omprioriteres til andet.

De enkelte elementer i aftalen udmøntes ved lov og administrative forskrifter. Aftalepartierne inddrages i udmøntningen.

Undervisningsministeriets område

Aftalepartierne ønsker at fastholde institutionernes ansvar for selv at tilrettelægge en indsats på den enkelte institution, der svarer til de aktuelle lokale og regionale udfordringer.

Hovedparten af de nye midler til en styrket indsats på de korte og mellemlange uddannelser udmøntes direkte til institutionerne efter objektive fordelingsparametre. Således udmøntes 105 mio. kr. i 2007, 100 mio. kr. i 2008 og 145 mio. kr. i 2009 direkte til institutionerne efter objektive kriterier.

Der er endnu ikke taget stilling til udmøntningsformen af de resterende midler svarende til 10 mio. kr. i 2008 og 35 mio. kr. i 2009, idet disse først udmøntes, når der er taget politisk stilling til, hvordan reformen af de korte videregående uddannelser tænkes gennemført. De 20 mio. kr., der i 2009 er afsat til efteruddannelse af KVU-lærere, udmøntes ved at skolerne får en trækningsret, som udregnes efter objektive fordelingskriterier.

Midlerne til en styrket efteruddannelsesindsats for undervisere på læreruddannelsen og pædagoguddannelsen, efteruddannelse af praktikvejledere og efteruddannelse af lærere på øvrige mellemlange videregående uddannelser, som udgør 45 mio. kr. i 2007, 40 mio. kr. i 2008 og 45 mio. kr. i 2009, udmøntes via en pulje med centralt fastsatte kriterier. Institutionerne får en trækningsret, som udregnes efter en række objektive fordelingskriterier.

Midlerne til styrkelse af kvalitet, faglighed og udviklingsbaseret viden på professionshøjskolerne, der udgør 60 mio. kr. i 2007 og 2008 og 80 mio. kr. i 2009, udmøntes efter objektive fordelingskriterier. Midlerne vil blive udmøntet i forbindelse med professionshøjskolernes udviklingskontrakter. Dog vil midlerne i 2007 blive udmøntet i forbindelse med institutionernes udviklingsplaner, der udarbejdes af de midlertidige interimbestyrelser.

Institutionerne skal i forbindelse med udviklingskontrakterne henholdsvis udviklingsplanen i 2007 opstille mål for anvendelsen af de forskellige initiativer og ved årets afslutning afrapportere den faktiske indsats og resultaterne i forhold til målene.

Videnskabsministeriets område

Midlerne til en akkrediteringsinstitution udmøntes som en institutionsbevilling.

Midlerne til ændrede undervisningsformer mv. samt efteruddannelse af universitetslærere udmøntes forholdsmæssigt mellem universiteterne på baggrund af deres uddannelsesbevillinger. Der opstilles mål for initiativerne i udviklingskontrakterne.

Midlerne til eliteuddannelse udmøntes som en særlig taxameterforøgelse.

Midlerne til stipendier til dygtige udenlandske studerende udmøntes på samme måde som de nuværende stipendiemidler.

Bilag
Elementer i aftale om mindst halvdelen af alle unge skal have en videregående uddannelse

5.1 Akkrediteringsinstitution

Kvaliteten i de videregående uddannelser skal blandt andet sikres gennem et akkrediteringssystem af international standard.

Der afsættes i alt 20 mio. kr. i 2007, 15 mio. kr. i 2008 og 15 mio. kr. i 2009 til initiativer, der har til formål at sikre et akkrediteringssystem.

Tabel 5.1
Akkrediteringsinstitution

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
5.1 Akkrediteringsinstitution	20	15	15	-	-	-

For at sikre en høj kvalitet i de danske videregående uddannelser, og at deres indhold svarer til samfundets behov, skal der ske en systematisk kvalitetssikring af uddannelserne. Aftalepartierne er enige om, at der oprettes en uafhængig akkrediteringsinstitution, der akkrediterer de videregående uddannelser. Akkrediteringsinstitutionen skal akkreditere og godkende nye heltidsuddannelser og deltidsuddannelser samt tilbagevendende foretage en akkreditering af eksisterende uddannelser. I forhold til Kulturministeriet og Undervisningsministeriets videregående uddannelser er det fortsat ressortministeren, der godkender nye uddannelser.

Aftalepartierne drøfter den endelige udformning af Forslag til Lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser.

5.2 Efteruddannelse

Kvaliteten i de videregående uddannelser skal bl.a. sikres gennem efteruddannelse af underviserne på de videregående uddannelser.

Der afsættes i alt 45 mio. kr. i 2007, 40 mio. kr. i 2008 og 45 mio. kr. i 2009 til initiativer, der har til formål at sikre efteruddannelse af undervisere ved de mellemlange videregående uddannelser samt efteruddannelse af praktikvejledere.

Tabel 5.2
Efteruddannelse

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**45**	**40**	**45**	-	-	-
5.2.1 Efteruddannelse af undervisere på læreruddannelsen og pædagoguddannelsen	35	20	15	-	-	-
5.2.2 Efteruddannelse af praktikvejledere	5	10	10	-	-	-
5.2.3 Efteruddannelse af lærere på øvrige mellemlange videregående uddannelser	5	10	20	-	-	-

5.2.1 Efteruddannelse af undervisere på læreruddannelsen og pædagoguddannelsen

Med henblik på at understøtte de vedtagne reformer af læreruddannelsen og pædagoguddannelsen afsættes midler til efteruddannelse af undervisere på de to uddannelser med særlig vægt på læreruddannelsen.

5.2.2 Efteruddannelse af praktikvejledere

Et væsentligt formål med reformen af pædagoguddannelsen er, at den studerendes udbytte af praktikuddannelsen skal styrkes. Der er derfor behov for at styrke praktikkens kvalitet gennem uddannelse af flere praktikvejledere, således at de gives en bedre baggrund for at vejlede de pædagogstuderende i praktikforløbet.

5.2.3 Efteruddannelse af lærere på øvrige mellemlange videregående uddannelser

På de mellemlange videregående uddannelser er der generelt behov for at forbedre praktikforløbenes sammenhæng med uddannelsernes teoretiske undervisning. De forudsætter bl.a., at lærernes viden om praksis styrkes.

Der igangsættes derfor et efteruddannelsesinitiativ forankret på institutionerne med henblik på at styrke og kvalificere lærernes undervisning, så den på relevant og sammenhængende måde inddrager praksis. Der foretages en vurdering af praktikvejledningen på de øvrige mellemlange videregående uddannelser.

5.3 Styrkelse af kvaliteten på de lange videregående uddannelser

Flere unge vil kunne gennemføre en universitetsuddannelse af høj kvalitet, hvis den pædagogiske indsat på universiteterne styrkes. De studerende skal vejledes bedre igennem deres studieforløb med henblik på at undgå unødigt frafald. Undervisningsformen skal tilpasses de studerendes behov og understøtte en aktiv indlæring. Der skal derfor også være en mulighed for udbud af uddannelser på eliteniveau.

Der afsættes i alt 70 mio. kr. i 2007, 70 mio. kr. i 2008 og 90 mio. kr. i 2009 til initiativer, der har til formål at få flere unge til hurtigere at gennemføre en lang videregående uddannelse.

Tabel 5.3
Styrkelse af kvaliteten på de lange videregående uddannelser

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**70**	**70**	**90**	**-**	**-**	**-**
5.3.1 Ændring af undervisningsformer, styrket studievejledning og efteruddannelse	69	61	75	-	-	-
5.3.2 Eliteuddannelser	1	9	15	-	-	-
5.3.3 Basismidler til IT-Universitetet[1]	*10*	*10*	*20*			

1) Finansiering af initiativet sker via globaliseringspuljens forskningsmidler med 10 mio. kr. årligt i 2007 og 2008 og 20 mio. kr. i 2009, jf. initiativ 2.1.3.

5.3.1 Ændring af undervisningsformer, styrket studievejledning og efteruddannelse

Mange studerende oplever overgangen mellem de gymnasiale uddannelser og universitetsuddannelserne som markant.

Universitetsuddannelserne skal i højere grad indrettes, så de understøtter de studerendes muligheder for at gennemføre på normeret tid.

Det er vurderingen, at en mere overskuelig semesterstruktur og en tættere kobling af undervisning og eksamen kan mindske forsinkelser under studiet. Uddannelserne skal derfor tilrettelægges, så hvert semester er mere overskueligt for den studerende, og der skal være en tættere sammenhæng mellem undervisning og eksamen.

Der er behov for, at den studerende oplever en inspirerende og engageret introduktion til fagområdet samtidig med, at fagelementer og kursusforløb kan overskues.

Der skal endvidere være mulighed for hurtigt at gå til reeksamination, hvis de studerende ikke består eksamen umiddelbart efter afslutningen af et undervisningsforløb.

Omfanget af studievejledningen skal fremgå af universiteternes strategi for, hvordan de vil nedbringe frafald og forsinkelser på studierne.

Herunder forpligtes universiteterne til at følge op i forhold til frafaldstruede studerende, der er mere end ½ år bagud på deres studium, fx ved et tilbud om en samtale. Samtalen gøres obligatorisk, hvis forsinkelsen forøges yderligere i løbet af de næste seks måneder.

Endvidere skal studievejledningen på universiteterne styrkes generelt. Der skal gives en bedre studievejledning, der tager sigte på at afhjælpe og finde løsninger på de studerendes studiemæssige, faglige og økonomiske problemer.

Indholdet i studievejledningen skal fx omhandle effektiv studietilrettelæggelse, studerendes økonomi, job- og beskæftigelsesmuligheder og generelt styrke karrierevejledningen.

Kvaliteten af undervisningen på universiteterne skal styrkes. Det skal sikre et højt fagligt niveau, motivation og fastholdelse af de studerende samt bidrage til, at de studerende kommer hurtigere igennem studierne.

Pædagogikken og undervisningsformerne på universiteterne skal gøres endnu bedre. Det er derfor vigtigt, at det pædagogiske niveau hos universitetslærerne sikres gennem løbende pædagogisk udvikling. Derfor skal der sættes fokus på god undervisning og igangsættes en indsats for styrket pædagogisk efteruddannelse af universitetslærere. Universiteterne fastlægger og gennemfører selv den pædagogiske efteruddannelsesindsats.

5.3.2 Eliteuddannelser

De dygtigste studerende tilbydes ikke i dag en systematisk mulighed for på universiteterne at udvikle sig til det højeste internationale niveau. Der er kun få tilbud til de allerdygtigste studerende, medmindre de vælger en forskeruddannelse. Særligt udvalgte uddannelsesmiljøer skal derfor gives mulighed for at udvikle nye internationale 2-årige eliteuddannelser. Eliteuddannelserne skal indeholde mere komplicerede og omfattende problemstillinger, end der normalt arbejdes med, og være karakteriseret ved forskning på eliteniveau og med høj overgangsfrekvens til ph.d-forløb.

Udvalgte universiteter skal endvidere i samarbejde med private virksomheder etablere erhvervsorienterede eliteforløb for mindre grupper af særligt kvalificerede studerende. Forløbene skal medvirke til, at de studerende får indsigt og faglig viden om virksomhedernes behov og herigennem tilegner sig kompetencer, der efterspørges på arbejdsmarkedet.

5.4 Styrkelse af kvalitet, faglighed og udviklingsbaseret viden på professionshøjskoler

Professionsbacheloruddannelserne skal styrkes gennem udvikling af nye attraktive uddannelser, øget udviklingsarbejde og fagligt samarbejde mellem relevante uddannelser og videreudvikling af faglige miljøer, således at flere unge vælger en mellemlang videregående uddannelse, og frafaldet reduceres. Desuden skal de mellemlange videregående uddannelser fremover være funderet i den nyeste viden fra forskningen og de nyeste erfaringer fra professionerne.

Der afsættes i alt 60 mio. kr. i 2007, 60 mio. kr. i 2008 og 80 mio. kr. i 2009 til initiativer, der har til formål at styrke kvalitet og faglighed på professionshøjskoler.

Tabel 5.4
Styrkelse af kvalitet, faglighed og udviklingsbaseret viden på professionshøjskoler

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt[1]	**60**	**60**	**80**	**-**	**-**	**-**
5.4.1 Kvalitetsløft i de mellemlange videregående uddannelser	60	60	80	-	-	-
5.4.2 Institutioner skal skabe mere systematisk viden [2]	-	*55*	*70*			

1) Undervisningsministeren kan inden for ministeriets eksisterende rammer yde tilskud på op til 40 mio. kr. til fusionsomkostninger ved etablering af professionshøjskolerne fra finanslovkonto 20.86.06.
2) Der tilføres i 2008 og 2009 hhv. 55 mio. kr. og 70 mio. kr., jf. initiativ 2.3.1, til forskningstilknytning til professionshøjskolerne fra globaliseringspuljens forskningsmidler.

5.4.1. Kvalitetsløft i de mellemlange videregående uddannelser

Frafaldet for professionsbachelorerne og de øvrige mellemlange videregående uddannelser ligger på 20-25 pct. Aftalepartierne er enige om, at frafaldet skal nedbringes. Mål for reduktion af frafald skal inddrages i professionshøjskolernes udviklingskontrakter. Endvidere skal der fastsættes mål for udslusning af de studerende til beskæftigelse eller anden uddannelse, således at professionshøjskolerne har et klart ansvar for at sikre, at nye uddannelser har høj kvalitet og uddanner de unge til efterfølgende beskæftigelse.

Uddannelserne skal også gøres mere relevante for aftagerne, og der skal være en bedre sammenhæng mellem teori og praktik. Evalueringer af uddannelserne skal derfor inddrage kvalitetssikring og udvikling af praktikken som et mål for uddannelsens kvalitet.

For at skabe grundlag for udvikling af de tekniske og merkantile miljøer forudsættes, at erhvervsakademier/erhvervsskoler, der i væsentligt omfang udbyder korte videregående uddannelser, kan indgå i professionshøjskoler eller etablere tæt samarbejde med disse. Der afsættes på den baggrund midler til at udvikle de tekniske og merkantile uddannelser, således at de kan akkrediteres til at udbyde nye uddannelser og øge rekrutteringen til de tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser.

Aftalepartierne drøfter udmøntning af et lovforslag om etablering af professionshøjskolerne. Aftalepartierne drøfter i den forbindelse hvorvidt og under hvilke betingelser erhvervsakademier/erhvervsskoler skal have mulighed for at udbyde mellemlange videregående uddannelser i tæt samarbejde med professionshøjskolerne.

Kvalitetsløftet og målet om, at flere unge påbegynder og gennemfører en mellemlang videregående uddannelse skal følges op med målbare indikatorer i professionshøjskolernes udviklingskontrakter.

5.5 Korte videregående uddannelser

De videregående uddannelser skal gøres mere attraktive, så flere unge påbegynder og gennemfører en uddannelse. De korte videregående uddannelser skal derfor i højere grad målrettes arbejdsmarkedets behov, og virksomhedspraktik skal være obligatorisk på alle korte videregående uddannelser. Endvidere skal adgangen fra relevante erhvervsuddannelser til de korte videregående uddannelser lettes ved, at krav om gymnasial supplering afskaffes, hvis de ikke er fagligt begrundede. Endvidere skal der tilbydes supplerende undervisning målrettet de korte videregående uddannelser.

Der afsættes hertil i alt 10 mio. kr. i 2008 og 55 mio. kr. i 2009.

Tabel 5.5
Korte videregående uddannelser

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**-**	**10**	**55**	**-**	**-**	**-**
5.5.1 Reform af de korte videregående uddannelser	-	10	35	-	-	-
5.5.2 Efteruddannelse af KVU-lærere	-	-	20	-	-	-

5.5.1 Reform af de korte videregående uddannelser

Aftalepartierne er enige om afsætte midler til understøttelse af en reform af de korte videregående uddannelser med henblik på at øge uddannelsernes fleksibilitet i forhold til arbejdsmarkedets behov, styrke uddannelsernes praktik samt sikre bedre mulighed for, at de korte videregående uddannelser kan suppleres med en række overbygningsmuligheder til det mellemlange videregående niveau. Derudover skal studerende, der kommer med forskellige praktiske og teoretiske forudsætninger have mulighed for at modtage særligt tilrettelagt undervisning som en del af uddannelsen med henblik på, at de studerende forbedrer deres muligheder for at gennemføre uddannelsen.

Aftalepartierne drøfter udformning af et lovforslag om reform af de korte videregående uddannelser.

5.5.2 Efteruddannelse af KVU-lærere

Med henblik på at understøtte reformen af de korte videregående uddannelser skal der iværksættes en markant efteruddannelsesindsats af underviserne.

5.6 Styrket internationalisering

Flere unge skal også have mulighed for at tage studieophold af høj kvalitet i udlandet. Tilsvarende skal det være muligt for højtkvalificerede udenlandske studerende og undervisere at komme til Danmark. Der afsættes i alt 5 mio. kr. i 2007, 30 mio. kr. i 2008 og 55 mio. kr. i 2009 til internationalisering af uddannelserne.

Tabel 5.6
Styrket internationalisering

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**5**	**30**	**55**	**-**	**-**	**-**
5.6.1 Udlandsstipendium til studieophold i udlandet	-	12	15	-	-	-
5.6.2 Stipendier til dygtige udenlandske studerende	5	10	15	-	-	-
5.6.3 Udvikling af fællesuddannelser	-	8	25	-	-	-

5.6.1 Udlandsstipendium til studieophold i udlandet

I dag begrænses mange studerendes mulighed for at få meritgivende kortere studieophold på en udenlandsk videregående uddannelsesinstitution af kravet om ligevægt i udvekslingsordningerne. Danske studerende, som vil læse en del af deres danske uddannelse i udlandet, finansierer derfor i visse tilfælde selv deltagerbetalingen. Der etableres en ny stipendieordning til studieophold i udlandet, der er fuldt meritgivende som en del af en dansk uddannelse. Uddannelsernes kvalitet sikres ved kravet om, at studieopholdet skal forhåndsgodkendes som fuldt meritgivende af den studerendes danske uddannelsesinstitution.

Udlandsstipendiet skal gå til en hel eller delvis dækning af studieafgiften i udlandet og kan højest svare til taxametertilskuddet til samme uddannelsesforløb på en tilsvarende uddannelse i Danmark. De studerende kan samtidig få deres SU med.

For studerende på en kort videregående uddannelser (KVU) kan udlandsopholdet højst have en varighed på et år, mens en studerende på en mellemlang videregående uddannelse (MVU) kan have et ophold på en udenlandsk videregående uddannelsesinstitution af en varighed på højest to år.

For studerende på universitetsuddannelserne kan stipendiet opnås i maksimalt to år. De to år kan anvendes enten på bacheloruddannelsen eller på kandidatuddannelsen eller fordeles på de to uddannelser.

Hvis en studerende anvender de to år på at tage en kandidatuddannelse i udlandet, skal den udenlandske uddannelse være godkendt af en dansk myndighed. Udmøntning af godkendelsesproceduren drøftes med Rektorkollegiet.

Udlandsstipendieordningen evalueres efter tre år, hvorefter aftalepartierne drøfter de indvundne erfaringer. I evalueringen indgår, om uddannelsesinstitutionernes bevillinger påvirkes på en sådan måde, at det svækker kvaliteten af undervisningen.

5.6.2 Stipendier til dygtige udenlandske studerende

Udenlandske studerende, der kommer fra lande uden for EU/EØS, skal i dag betale for at studere i Danmark. Taxametertilskuddet til disse studerende overføres til en friplads- og stipendieordning, således at de videregående uddannelsesinstitutioner har

mulighed for at tilbyde friplads med et månedligt stipendium til de dygtigste udenlandske studerende fra lande uden for EU/EØS. For at tiltrække flere dygtige udenlandske studerende skal der ske en udvidelse af friplads- og stipendieordningen med 50 stipendier årligt fra 195 til 245 stipendier årligt til studerende fra lande uden for EU/EØS.

5.6.3 Udvikling af fællesuddannelser

Danske universiteter kan i dag udbyde universitetsuddannelser i samarbejde med udenlandske universiteter i form af fællesuddannelser og parallelforløb. En fællesuddannelse tager udgangspunkt i en uddannelsesaftale mellem et dansk og et eller flere udenlandske universiteter, hvor op til 2/3 af en specifik godkendt, dansk uddannelse skal gennemføres ved udenlandske universiteter. Et parallelforløb er en uddannelsesaftale mellem et dansk og et eller flere udenlandske universiteter, hvor op til 2/3 af en dansk uddannelse kan gennemføres ved udenlandske universiteter. Uddannelsesforløbet ved det eller de udenlandske universiteter skal svare til uddannelsesforløbet i Danmark. Inden for EU er der oprettet et Erasmus Mundus kandidatprogram, som på mange punkter svarer til en fællesuddannelse.

Etablering af fællesuddannelser kræver en aftale mellem flere universiteter fra flere forskellige lande om et fælles studieprogram, fælles markedsføring, fælles optag og fælles gennemførelse. I dag deltager danske universiteter derfor kun i meget begrænset omfang i fællesuddannelser.

På Undervisningsministeriets område forventes muligheden for at tilrettelægge parallel- og fællesuddannelser indført ved lov som fremlægges for Folketinget november 2006.

Aftalepartierne er derfor enig om at etablere en pulje til etablering og markedsføring af fællesuddannelser og parallelforløb. Endvidere igangsættes en gennemgang af det eksisterende regelsæt med henblik på at fjerne unødvendige barrierer, således at danske universiteter og øvrige videregående uddannelsesinstitutioner stilles bedre i mulighederne for at etablere samarbejder med gode udenlandske universiteter og øvrige videregående uddannelsesinstitutioner.

5.7 Øget undervisningskapacitet til opnåelse af 50 pct. målsætning

Højtuddannet arbejdskraft spiller en stor rolle for vækst og velstand. Det er derfor afgørende, at flere unge får en videregående uddannelse.

For at realisere målsætningen om, at mindst halvdelen af alle unge skal have en videregående uddannelse afsættes der fra globaliseringspuljen midler til at imødekomme en fremadrettet stigende uddannelsesaktivitet på såvel de korte, mellemlange og lange videregående uddannelser. Der afsættes i alt 60 mio. kr. i 2008 stigende til ca. 1,2 mia. kr. i 2012 til undervisningskapacitet, stigende SU-udgifter mv. som skyldes øget til-

gang af elever, forbedret fastholdelse af elever i de videregående uddannelser samt øget studieaktivitet pr. elev.

Tabel 5.7
Øget undervisningskapacitet til opnåelse af 50 pct. målsætning

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt [1]	**-**	**60**	**197**	**351**	**797**	**1.232**
5.7.1 Øget undervisningskapacitet - de korte videregående uddannelser		4	27	40	73	108
5.7.2 Øget undervisningskapacitet - de mellemlange videregående uddannelser	-	16	57	90	200	316
5.7.3 Øget undervisningskapacitet – de lange videregående uddannelser	-	40	113	221	524	808

1) Inkl. en skønsmæssig fordeling af midler til kapacitetsudvidelser på henholdsvis korte, mellemlange og lange videregående uddannelser.

Mindst halvdelen af alle unge skal have en videregående uddannelse

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**200**	**285**	**537**	**650**	**1.147**	**1.461**
Kvalitetsløft til de videregående uddannelser	**200**	**225**	**340**	**-**	**-**	**-**
5.1 Akkrediteringsinstitution	**20**	**15**	**15**	**-**	**-**	**-**
5.2 Efteruddannelse	**45**	**40**	**45**	**-**	**-**	**-**
5.2.1 Efteruddannelse af undervisere på læreruddannelsen og pædagoguddannelsen	35	20	15	-	-	-
5.2.2 Efteruddannelse af praktikvejledere	5	10	10	-	-	-
5.2.3 Efteruddannelse af lærere på øvrige mellemlange videregående uddannelser	5	10	20	-	-	-
5.3 Styrkelse af kvaliteten på de lange videregående uddannelser	**70**	**70**	**90**	**-**	**-**	**-**
5.3.1 Ændring af undervisningsformer, styrket studievejledning og efteruddannelse	69	61	75	-	-	-
5.3.2 Eliteuddannelser	1	9	15	-	-	-
5.3.3 Basismidler til IT-Universitetet[1]	*10*	*10*	*20*	-	-	-
5.4 Styrkelse af kvalitet, faglighed og udviklingsbaseret viden på professionshøjskoler[2]	**60**	**60**	**80**	**-**	**-**	**-**
5.4.1 Kvalitetsløft i de mellemlange videregående uddannelser	60	60	80	-	-	-
5.4.2 Institutioner skal skabe mere systematisk viden[3]	-	*55*	*70*	-	-	-
5.5 Korte videregående uddannelser	**-**	**10**	**55**	**-**	**-**	**-**
5.5.1 Reform af de korte videregående uddannelser	-	10	35	-	-	-
5.5.2 Efteruddannelse af KVU-lærere	-	-	20	-	-	-
5.6 Styrket internationalisering	**5**	**30**	**55**	**-**	**-**	**-**
5.6.1 Udlandsstipendium til studieophold i udlandet	-	12	15	-	-	-
5.6.2 Stipendier til dygtige udenlandske studerende	5	10	15	-	-	-
5.6.3 Udvikling af fællesuddannelser	-	8	25	-	-	-
5.7 Øget undervisningskapacitet til opnåelse af 50 pct. målsætning	**-**	**60**	**197**	**351**	**797**	**1.232**
5.7.1 Øget undervisningskapacitet - de korte videregående uddannelser	-	4	27	40	73	108
5.7.2 Øget undervisningskapacitet - de mellemlange videregående uddannelser	-	16	57	90	200	316
5.7.3 Øget undervisningskapacitet – de lange videregående uddannelser	-	40	113	221	524	808
Reserve til senere udmøntning	**-**	**-**	**-**	**300**	**350**	**230**

1) Finansiering af initiativet sker via globaliseringspuljens forskningsmidler med 10 mio. kr. årligt i 2007 og 2008 og 20 mio. kr. i 2009, jf. initiativ 2.1.3.

2) Undervisningsministeren kan inden for ministeriets eksisterende rammer yde tilskud på op til 40 mio. kr. til fusionsomkostninger ved etablering af professionshøjskolerne fra finanslovkonto 20.86.06.

3) Der tilføres i 2008 og 2009 hhv. 55 mio. kr. og 70 mio. kr., jf. initiativ 2.3.1, til forskningstilknytning til professionshøjskolerne fra globaliseringspuljens forskningsmidler.

6. Aftale om udmøntning af globaliseringspuljens midler til styrket voksen- og efteruddannelse

Løbende voksen- og efteruddannelse gennem hele livet bidrager til, at virksomheder og medarbejdere er bedre rustede til omstilling på arbejdsmarkedet og til, at den enkelte højere op i alderen er efterspurgt på arbejdsmarkedet.

I internationale sammenligninger er voksen- og efteruddannelsesaktiviteten i Danmark allerede høj. En stor del af arbejdsstyrken deltager årligt i offentlig, privat eller virksomhedsintern voksen- og efteruddannelse. Alligevel har mange voksne problemer med at læse, skrive eller regne. Og personer med det svageste faglige udgangspunkt deltager mindst.

Med henblik på at styrke voksen- og efteruddannelsesindsatsen blev aftalepartierne i forbindelse med velfærdsaftalen enige om følgende elementer:

- Et markant løft og en målsætning om 40.000 kursister årligt på læse-, skrive- og regnekurser for voksne.
- Afsættelse af en pulje på 1 mia. kr. til mere erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.
- 2.000 flere voksenlærlinge og en forbedring af ordningen.
- Forenklet og permanent jobrotationsordning.

Herudover er aftalepartierne enige om følgende nye initiativer:

- Bedre vejledning og rådgivning til beskæftigede og virksomheder. Der afsættes en pulje til formålet med henblik på senere udmøntning.
- Øget anerkendelse af kompetencer opnået uden for det offentlige uddannelsessystem.
- Bedre tilbud til tosprogede.
- Flere og bedre tilbud for voksne på videregående niveau.

Den samlede prioritering af globaliseringspuljen til en styrkelse af voksen- og efteruddannelsesindsatsen fremgår af tabel 6.0.

Tabel 6.0
Fordeling af midler fra globaliseringspuljen til en styrket voksen- og efteruddannelse

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**141**	**534**	**540**	**547**	**217**	**217**
6.1 Et markant løft og en målsætning om 40.000 kursister årligt på læse-, skrive- og regnekurser for voksne	29	39	50	62	62	62
6.2 Afsættelse af en pulje på 1 mia. kr. til mere erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse	-	333	333	328	-	-
6.3 2.000 flere voksenlærlinge og en forbedring af ordningen	36	55	55	61	61	61
6.4 Forenklet og permanent jobrotationsordning	52	52	52	52	52	52
6.5 Nye initiativer på voksen- og efteruddannelsesområdet	26	55	50	-	-	-
Reserve til senere udmøntning	-	-	-	42	42	42

Regeringen og arbejdsmarkedets parter har i foråret 2006 drøftet voksen- og efteruddannelsesindsatsen. Der er i slutdokumentet fra trepartsdrøftelsen 20. marts 2006 enighed om, at voksen- og efteruddannelsesindsatsen skal styrkes, og at alle – den enkelte, virksomhederne, arbejdsmarkedets parter og det offentlige – har et ansvar for, at opgaven løftes.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter afholdt 25. september 2006 trepartsmøde om voksen- og efteruddannelse, hvor det fælles ansvar for at styrke indsatsen blev bekræftet. Der var blandt andet enighed om, at rammevilkårene på erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesinstitutioner i højere grad skal sikre, at institutionerne prioriterer at udbyde voksen- og efteruddannelse. Regeringen har tilkendegivet at ville videreføre den midlertidige takstforhøjelse på arbejdsmarkedsuddannelserne i 2007. Dette medfører merudgifter i 2007 på ca. 30 mio. kr., som regeringen vil finansiere uden for globaliseringspuljen. Der er aftalt nyt trepartsmøde i forsommeren 2007.

Aftalepartierne vil i efteråret 2007 foretage en samlet drøftelse af rammevilkårene på det erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde, herunder med henblik på dels mere fleksibel og differentieret deltagerbetaling på arbejdsmarkedsuddannelserne og en ny takststruktur, dels en ny model for godtgørelse på det erhvervsrettede område. Aftalepartierne vil endvidere drøfte de konkrete vilkår for udbetaling fra puljen på 1 mia. kr., der er afsat til finansiering af øgede offentlige driftsudgifter til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelsesaktivitet. Regeringen vil foretage en takstanalyse på arbejdsmarkedsuddannelserne for 2006 og vil justere den økonomiske styringsmodel på det erhvervsrettede område med virkning fra 2007.

De enkelte elementer i aftalen er beskrevet mere konkret i bilaget.

Bilag
Elementer i en aftale om en styrket voksen- og efteruddannelsesindsats

6.1 Et markant løft og en målsætning om 40.000 kursister årligt på læse-, skrive- og regnekurser for voksne

Det er en forudsætning for at klare sig på arbejdsmarkedet, at man kan læse og skrive. Gode grundlæggende færdigheder medfører også højere livskvalitet og er nødvendige for, at den enkelte kan tage del i samfundslivet.

Voksne med utilstrækkelige læse- og skrivefærdigheder deltager mindre i voksen- og efteruddannelse end andre. Ofte mangler motivationen, og gruppen søger i mindre grad end andre selv uddannelse.

Aftalepartierne er enige om, at antallet af kursister på læse-, skrive- og regnekurser for voksne (forberedende voksenundervisning) skal nå 40.000 årligt over de kommende år gennem følgende initiativer:

- Mulighederne for at kombinere voksenundervisning i læsning, skrivning og regning med en arbejdsmarkedsuddannelse forbedres.
- Undervisningen målrettes personer, der taler dansk, men har behov for bedre læse- og skrivefærdigheder.
- Undervisningen tilpasses i højere grad den enkelte og det maksimale timetal øges til 80 timer.
- Der afsættes midler til en permanentgørelse og styrkelse af indsatsen med opsøgende læse-, skrive- og regnekonsulenter. Samlet afsættes 40 mio. kr. årligt til en styrket opsøgende indsats samt bedre vejledning og rådgivning.
- Deltagere i arbejdsmarkedsuddannelser får mulighed for screening af læse- og skrivefærdighederne.
- Der iværksættes et forsøg, hvor ledige i forbindelse med aktivering kan få screenet læse- og skrivefærdighederne. Forsøget målrettes personer med kort eller ingen uddannelse.
- Der iværksættes et forsøg med it og engelsk på forberedende voksenundervisningsniveau.

I 2004 var der ca. 23.000 kursister på forberedende voksenundervisning. Hvis målet om 40.000 kursister skal indfries, er det afgørende, at også arbejdsgivere, fagforeninger og kolleger bidrager til at stimulere efterspørgslen efter uddannelse hos de mindst motiverede.

Tabel 6.1

Et markant løft og en målsætning om 40.000 kursister årligt på læse-, skrive- og regnekurser for voksne

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
6.1 Løft i læse-, skrive- og regnekurser for voksne [1]	29	39	50	62	62	62

1) Heraf 15 mio. kr. årligt til opsøgende læse-, skrive- og regnekonsulenter i 2007-2008 og 20 mio. kr. årligt i 2009-2012.

Der er videre enighed om, at offentlige udgifter til voksen- og efteruddannelse skal anvendes målrettet, så gevinsten til samfundet bliver størst mulig. Udgifterne skal prioriteres grupper med de største uddannelsesmæssige behov, der ofte ikke i tilstrækkelig grad er i fokus på arbejdspladserne.

6.2 Afsættelse af en pulje på 1 mia. kr. til mere erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse

Arbejdsmarkedets parter har med slutdokumentet fra trepartsdrøftelserne 20. marts 2006 en vigtig opgave i forhold til at understøtte udviklingen af arbejdsstyrkens kompetencer, især på det erhvervsrettede område, herunder arbejdsmarkedsuddannelserne. Arbejdsmarkedets parter kan fx løfte opgaven ved at indgå aftaler om opsparingsordninger til voksen- og efteruddannelse. Arbejdsmarkedets parter har tidligere – fx i forbindelse med udbygningen af arbejdsmarkedspensionerne – løftet væsentlige samfundsopgaver.

Aftalepartierne er enige om at afsætte en midlertidig pulje på 1 mia. kr. til finansiering af øgede offentlige driftsudgifter til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelsesaktivitet.

Tabel 6.2

Afsættelse af en pulje på 1 mia. kr. til mere erhvervsrettet voksen- og efteruddannelsesaktivitet

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
6.2 Pulje på 1 mia. kr. [1]	-	333	333	328	-	-

1) Forudsat udmøntning. 2 mio. kr. til jobrotation i 2007 finansieres af puljen på 1 mia. kr. i 2010.

Udbetaling fra puljen afhænger af, at arbejdsmarkedets parter øger finansieringsbidraget til en styrket voksen- og efteruddannelsesindsats fremadrettet. Puljen udmøntes fra 2008 og mindst frem til 2010. De konkrete vilkår herfor aftales nærmere i 2007. Regeringen vil drøfte vilkår for udbetaling med arbejdsmarkedets parter efter afslutningen af overenskomstforhandlingerne i foråret 2007.

6.3 2.000 flere voksenlærlinge og en forbedring af ordningen

Mange ikke-faglærte voksne har fordel af et kompetenceløft. Det skal blandt andet ses i lyset af globaliseringen og den teknologiske udvikling. Voksenlærlingeordningen giver voksne bedre muligheder for at få en erhvervsuddannelse.

Aftalepartierne er enige om, at flere skal ind i voksenlærlingeforløb. Derfor afsættes midler til 2.000 ekstra voksenlærlingepladser med tilskud svarende til, at antallet af voksenlærlingepladser kommer op på knap 9.000 årligt i 2010. Løntilskud gives til voksnes erhvervsuddannelse på områder med gode beskæftigelsesmuligheder.

Tabel 6.3

2.000 flere voksenlærlinge og en forbedring af ordningen

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
6.3 2.000 flere voksenlærlinge[1]	36	55	55	61	61	61

1) Hertil kommer udgifter på erhvervsuddannelserne på 21 mio. kr. i 2007 og 43 mio. kr. årligt i 2008-2012. Udgifterne finansieres ved omprioriteringer af eksisterende midler på Undervisningsministeriets område og finansieres således uden for globaliseringspuljen. Ordningen indfases med ca. 1.350 flere pladser i 2007, ca. 1.850 i 2008 og 2009 og 2.000 fra 2010.

6.4 Forenklet og permanent jobrotationsordning

Opkvalificering af ledige er en central del af den aktive beskæftigelsesindsats. Med jobrotationsordningen ansættes ledige som vikarer, mens arbejdsgiveren sender sine medarbejdere på efteruddannelse.

Aftalepartierne er enige om at gøre jobrotationsordningen permanent og lettere at anvende for virksomhederne.

Med den forenklede ordning kan virksomhederne modtage en særlig jobrotationsydelse på højeste dagpengeniveau plus 60 pct. Ydelsen skal være en støtte til virksomhedens samlede løn- og uddannelsesudgifter i forbindelse med ordningen. Der skal desuden være en "time til time-relation" mellem den beskæftigede i uddannelse og vikaren, der ansættes. Virksomheden afgør selv, hvilken offentligt eller privat udbudt uddannelse, den beskæftigede skal deltage i.

Målgruppen af beskæftigede er ikke-faglærte og faglærte. Der afsættes en særlig pulje på 8 mio. kr. årligt til jobrotation for beskæftigede med en kort eller mellemlang videregående uddannelser. Pengene fordeles efter først-til-mølle princippet. Puljen evalueres efter 1 år.

Tabel 6.4
Forenklet og permanent jobrotationsordning

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
6.4 Jobrotationsordning[1]	52	52	52	52	52	52

1) Nettomerudgifter. 2 mio. kr. til jobrotation i 2007 finansieres af puljen på 1 mia. kr. i 2010.

Det er forudsætningen, at ca. 8.800 beskæftigede og ca. 1.650 ledige årligt vil anvende ordningen (ca. 440 helårspersoner fra henholdsvis beskæftigelse og ledighed). Efter indførelsen af ordningen følges udgifts- og aktivitetsudviklingen tæt, herunder om den udvikler sig som forudsat, og hvordan ordningen spiller sammen med andre godtgørelsesordninger. Hvis udgifterne væsentligt overstiger det forudsatte, gennemføres justeringer af ordningen med henblik på sikring af en aktivitet svarende til det forudsatte.

6.5 Nye initiativer på voksen- og efteruddannelsesområdet

Udover allerede aftalte initiativer i forbindelse med velfærdsaftalen er aftalepartierne enige om en række nye initiativer, herunder bedre vejledning og rådgivning, øget anerkendelse af kompetencer opnået udenfor det offentlige uddannelsessystem, bedre tilbud til tosprogede og flere og bedre tilbud på videregående niveau. Udgifterne prioriteres som det fremgår af tabel 6.5.

De nye initiativer evalueres efter 3 år. Det giver mulighed for på baggrund af evalueringerne og under hensyntagen til de til den tid værende behov eventuelt at fortsætte initiativerne, foretage justeringer eller omprioritere til andet.

Tabel 6.5
Nye initiativer på voksen- og efteruddannelsesområdet

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**26**	**55**	**50**	**42**	**42**	**42**
6.5.1 Bedre vejledning og rådgivning til beskæftigede og virksomheder	20	30	25	-	-	-
6.5.2 Øget anerkendelse af kompetencer opnået uden for det offentlige uddannelsessystem [1]	1	11	8	-	-	-
6.5.3 Bedre tilbud til tosprogede	5	11	11	-	-	-
6.5.4 Flere og bedre tilbud på videregående niveau	-	3	6	-	-	-
Reserve til senere udmøntning	-	-	-	42	42	42

1) Der er i 2008 afsat en ramme på 3 mio. kr. til finansiering af realkompetencevurdering i forbindelse med uddannelse på videregående niveau for ikke-faglærte og faglærte. Midlerne finansierer udgifterne både i 2008 og 2009.

6.5.1 Bedre vejledning og rådgivning til beskæftigede og virksomheder

En effektiv vejlednings- og rådgivningsindsats er vigtig for at sikre, at alle får de rette tilbud og flere bliver motiveret for efteruddannelse. Både det offentlige og arbejdsmarkedets parter har væsentlige opgaver i forhold til at sikre bedre vejledning og rådgivning.

Behovet for vejledning og rådgivning varierer betydeligt fra person til person og fra virksomhed til virksomhed, både i omfang og karakter. For nogle beskæftigede og virksomheder kan lettilgængelige internetbaserede informationer og værktøjer være den rette adgang til vejleding og rådgivning. Andre grupper på arbejdsmarkedet, herunder fx personer med relativ lav motivation for efteruddannelse, kan have behov for en mere personlig opsøgende vejledningsindsats. Arbejdsmarkedets parter kan også bidrage til at styrke den opsøgende indsats.

Aftalepartierne er enige om at afsætte en pulje til bedre vejledning og rådgivning på 20 mio. kr. i 2007, 30 mio. kr. i 2008 og 25 mio. kr. i 2009. Regeringen vil udarbejde et forslag til konkret udmøntning af puljen med henblik på drøftelse med aftalepartierne i marts 2007. Forslaget til udmøntning vil blive udformet således, at der sikres et samspil med den øvrige offentligt forankrede vejledning og rådgivning, herunder på jobcentre og uddannelsesinstitutioner, og den vejledning, der tilbydes af interesseorganisationer og andre lokale aktører. Forslaget vil især tage højde for særlige behov hos kortuddannede og på små og mellemstore virksomheder.

Efter 2009 finansieres en styrket vejlednings- og rådgivningsindsats inden for den afsatte reserve på 42 mio. kr. årligt til senere udmøntning på voksen- og efteruddannelsesområdet.

6.5.2 Øget anerkendelse af kompetencer opnået uden for det offentlige ud dannelsessystem

Bedre kompetencer opnås ikke kun gennem deltagelse i formel voksen- og efteruddannelsesaktivitet. En stor del af arbejdsstyrken tilegner sig primært kompetencer på jobbet. Sådanne kompetencer bliver imidlertid kun i begrænset omfang anerkendt i uddannelsessystemet.

Større anerkendelse af kompetencer vil øge motivationen for videre uddannelse og lette jobskifte, fx i forbindelse med en virksomhedslukning. Særligt ikke-faglærte og faglærte kan have behov for bedre at kunne signalere uformelle kompetencer. Aftalepartierne er enige om:

- Realkompetencevurderinger kan være adgangsgivende til og eventuelt afkorte voksenuddannelsesforløb. Større anerkendelse af praksiserfaring vil øge antallet af potentielle deltagere i voksen- og efteruddannelse.
- Realkompetencevurderingen kan medføre udstedelse af et uddannelsesbevis og/eller et kompetencebevis, der dokumenterer resultatet.

- Der udvikles realkompetencevurderinger i forhold til almen voksenuddannelse og gymnasiale uddannelser på voksenuddannelsescentre.
- Der afsættes midler til flere realkompetencevurderinger på arbejdsmarkedsuddannelsesområdet.
- Der sikres adgang til realkompetencevurderinger i forbindelse med videregående voksenuddannelse og diplomuddannelse.
- Realkompetencevurdering friholdes for deltagerbetaling for ikke-faglærte og faglærte.

6.5.3 Bedre tilbud til tosprogede

Mangelfulde danskkundskaber hos tosprogede udgør en særlig barriere i forhold til at opnå fodfæste på arbejdsmarkedet.

Nytilkomne har gode muligheder for at lære dansk gennem introduktionsprogrammet. Tosprogede, der har opholdt sig i Danmark i en årrække, men som har utilstrækkelige danskkundskaber, kan imidlertid have vanskeligt ved at finde et tilstrækkeligt målrettet tilbud i danskundervisning. Samtidig kan udbuddet være svært at overskue. Aftalepartierne er enige om:

- Der udvikles et grundtilbud i arbejdsmarkedsdansk. Uddannelsen skal tilrettelægges med henblik på arbejdsmarkedets behov og evt. senere deltagelse i fx en arbejdsmarkedsuddannelse eller en almen voksenuddannelse. Uddannelsen udbydes som et 3-årigt forsøg under Integrationsministeriet.
- Der oprettes et kort praksisorienteret AMU-kursus i dansk som andetsprog med det formål at understøtte deltagernes gennemførelse af en specifik faglig arbejdsmarkedsuddannelse.
- Almen voksenuddannelsen i dansk som andetsprog (basis) opbygges i moduler eller fagelementer med henblik på at give større fleksibilitet i uddannelsen og øge antallet af gennemførte forløb.
- Der iværksættes en landsdækkende informationskampagne om nye og eksisterende voksen- og efteruddannelsestilbud specielt målrettet tosprogede, herunder om de eksisterende muligheder for, at indvandrere kan få anerkendt medbragt uddannelse. Anerkendelse af medbragt uddannelse forbedrer mulighederne på det danske arbejdsmarked. Forslaget har dermed også et realkompetencevurderingssigte.

6.5.4 Flere og bedre tilbud på videregående niveau

På visse områder er udbuddet af videregående voksenuddannelse ikke tilstrækkeligt bredt, og der mangler uddannelsestilbud inden for konkrete fagområder. Aftalepartierne er enige om:

- Der udvikles nye videregående voksenuddannelser på områder, hvor der ikke i dag findes tilbud med udgangspunkt i arbejdsmarkedets behov. Det kan understøtte et kompetenceløft for især faglærte.

- Der skal løbende ske en vurdering af udækkede og fremtidsrettede kompetence- og uddannelsesbehov og på den baggrund ske en vurdering af behovet for justering af eksisterende videregående uddannelser.
- Universiteterne skal i udviklingskontrakterne opstille mål for udbud af korte forskningsbaserede og brugerfinansierede kurser, som er målrettet arbejdsmarkedets behov.

Styrket voksen- og efteruddannelse

Mio. kr. 2007 pl.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	**141**	**534**	**540**	**547**	**217**	**217**
6.1 Et markant løft og en målsætning om 40.000 kursister årligt på læse-, skrive- og regnekurser for voksne[1]	**29**	**39**	**50**	**62**	**62**	**62**
6.2 Afsættelse af en pulje på 1 mia. kr. til mere erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse[2, 6]	**-**	**333**	**333**	**328**	**-**	**-**
6.3 2.000 flere voksenlærlinge og en forbedring af ordningen[3]	**36**	**55**	**55**	**61**	**61**	**61**
6.4 Forenklet og permanent jobrotationsordning[4, 6]	**52**	**52**	**52**	**52**	**52**	**52**
6.5 Nye initiativer på voksen- og efteruddannelsesområdet	**26**	**55**	**50**	**0**	**0**	**0**
6.5.1 Bedre vejledning og rådgivning til beskæftigede og virksomheder	20	30	25	-	-	-
6.5.2 Øget anerkendelse af kompetencer opnået uden for det offentlige uddannelsessystem[5]	1	11	8	-	-	-
6.5.3 Bedre tilbud til tosprogede	5	11	11	-	-	-
6.5.4 Flere og bedre tilbud på videregående niveau	-	3	6	-	-	-
Reserve til senere udmøntning	-	-	-	42	42	42

1) Heraf 15 mio. kr. årligt til en større opsøgende læse-, skrive- og regneindsats i 2007-2008 og 20 mio. kr. årligt i 2009-2012.
2) Forudsat udmøntning.
3) Hertil kommer udgifter på erhvervsuddannelserne på 21 mio. kr. i 2007 og 43 mio. kr. årligt i 2008-2012. Udgifterne finansieres ved omprioriteringer på Undervisningsministeriets område og finansieres således uden for globaliseringspuljen. Ordningen indfases med ca. 1.350 flere pladser i 2007, ca. 1.850 i 2008 og 2009 og 2.000 fra 2010.
4) Nettomerudgifter.
5) Der er i 2008 afsat en ramme på 3 mio. kr. til finansiering af realkompetencevurdering i forbindelse med uddannelse på videregående niveau for ikke-faglærte og faglærte. Midlerne finansierer udgifterne både i 2008 og 2009.
6) 2 mio. kr. til jobrotation i 2007 finansieres af puljen på 1 mia. kr. i 2010.

Opfølgning på velfærdsaftalen mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre

2. november 2006

Opfølgning på velfærdsaftalen

Aftalen om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden indeholder en lang række initiativer, der skal medvirke til:

- Senere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.
- Forstærket indsats for at nedbringe ledigheden.
- Flere indvandrere og efterkommere i arbejde.

Konkret udmøntning af aftalte initiativer

Ved indgåelsen af aftalen om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden blev det besluttet, at det nærmere indhold i enkelte af initiativerne først skulle aftales i forbindelse med udmøntningsdrøftelserne.

Forebyggelsesfond

Af aftalen om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden fremgår det, at der oprettes en Forebyggelsesfond med en kapital på 3 mia. kr. Fonden kan udbetale op til 350 mio. kr. årligt med henblik på at forebygge og forhindre fysisk og psykisk nedslidning, dog kun op til 200 mio. kr. i etableringsåret 2007. Støtte kan gives inden for følgende tre hovedformål:

- Hovedformål 1: Projekter, der forebygger nedslidende rutiner og arbejdsgange.
- Hovedformål 2: Projekter til bedre genoptræning og rehabilitering.
- Hovedformål 3: Initiativer vedrørende rygning, alkohol og fedme.

Der er enighed blandt aftalepartierne om Forebyggelsesfondens organisering. Dette indebærer, at fonden oprettes med en bestyrelse, et antal faglige rådgivende udvalg samt et sekretariat. Bestyrelsen vurderer med udgangspunkt i fastlagte, strategiske mål for indsats og resultater på de enkelte forebyggelsesområder relevansen af de enkelte ansøgninger og tilbud og prioriterer blandt disse. De faglige rådgivende udvalg vurderer den faglige kvalitet i de enkelte ansøgninger og tilbud, som efter denne screening indstilles til bestyrelsens relevansvurdering. Sekretariatet skal sikre koordinationen af arbejdet i bestyrelsen og de faglige rådgivende udvalg og i øvrigt forestå sekretariatsbetjeningen af disse.

Inden vedtagelse af den årlige finanslov fastlægger de politiske partier bag aftalen om oprettelse af Forebyggelsesfonden de overordnede rammer for fondens opgaver. Dette indebærer en fordeling af midlerne mellem de tre overordnede formål, samt eventuelt en prioritering af indsatsområder og eventuelle temaer inden for formålene.

Herforuden har aftalepartierne indgået aftale om den overordnede prioritering af fondens midler i 2007. Der kan i etableringsåret udbetales op til 200 mio. kr. Aftalepartierne er enige om, at midlerne prioriteres som følger:

Tabel 1
Fordeling af Forebyggelsesfondens midler i 2007

Formål, mio. kr.	2007
Hovedformål 1: Forebyggelse af nedslidende rutiner og arbejdsgange	123
Hovedformål 2: Bedre genoptræning og rehabilitering	45
Hovedformål 3: Rygning, alkohol og fedme	20
Etablering, opbygning og bemanding af sekretariat	11
Vederlag til formand for bestyrelse og medlemmer af de faglige rådgivende udvalg	1
I alt	**200**

Der er endvidere enighed om, at der under hovedformål 1 prioriteres 60 mio. kr. til projekter inden for hjemmepleje og døgninstitutioner for voksne samt 10 mio. kr. til projekter til arbejdsmiljøforbedringer og forebyggelse af nedslidende rutiner i kriminalforsorgen.

Ligeledes er aftalepartierne enige om, at der under hovedformål 2 prioriteres 20 mio. kr. til udvikling og udbud af nye genoptræningstilbud med henblik på tilbagevenden til arbejdsmarkedet eller fastholdelse af personer med risiko for at miste tilknytningen til arbejdsmarkedet samt 10 mio. kr. til projekter til genoptræning og rehabilitering blandt de ansatte inden for hjemmepleje og døgninstitutioner for voksne.

Arbejdsmiljø
Af aftalen om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden fremgår det, at Arbejdstilsynet tilføres i alt 70 mio. kr. årligt i perioden 2007-2010 med henblik på en styrket arbejdsmiljøindsats.

Der er enighed om, at der heraf årligt afsættes 50 mio. kr. til at gennemføre særlige indsatser udover det nuværende fastsatte tilsyn inden for brancher, hvor der er nedslidningstruet arbejdskraft. Merbevillingen svarer til ca. 80-85 tilsynsmedarbejdere i Arbejdstilsynet.

Endvidere er aftalepartierne enige om, at der afsættes 15 mio. kr. årligt til at gennemføre en udvidet, forebyggende vejledning på den enkelte virksomhed målrettet særlige områder. Dette svarer omtrentligt til 25 tilsynsmedarbejdere i Arbejdstilsynet.

Aftalepartierne er ligeledes enige om, at afsætte 5 mio. kr. årligt til procesvejledning i forhold til det psykiske arbejdsmiljø. Merbevillingen til denne vejledningsopgave svarer til ca. 8 tilsynsmedarbejdere i Arbejdstilsynet.

I forbindelse med udmøntningen af velfærdsaftalen er partierne bag arbejdsmiljøreformen (Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre) fra februar 2004 og Socialdemokraterne blevet enige om at justere reformen på følgende elementer:

- *Screening af alle virksomheder*: Arbejdstilsynet skal have mere fokus på selve arbejdsmiljøet under besøget på virksomheden, så der ses på alle de væsentlige arbejdsmiljøforhold under screeningen.
- *Behovsbestemt rådgivning til virksomhederne*: Arbejdstilsynet får større mulighed for at pålægge virksomhederne at bruge autoriserede rådgivere til at få løst arbejdsmiljøproblemer.
- *Smileyordningen*: Der gives en grøn smiley til virksomheder, der efter den nye, mere grundige screening ikke har noget udestående med Arbejdstilsynet, en gul smiley til virksomheder, der har fået et strakspåbud eller et almindeligt påbud, og en rød smiley til virksomheder, der har fået et forbud eller et af de nye tre typer rådgivningspåbud. Virksomheder med dokumentation for et særligt højt arbejdsmiljøniveau (arbejdsmiljøcertificerede virksomheder) får et særligt nyt symbol.

Flere jobkonsulenter til at få indvandrere i arbejde
Af aftalen om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden fremgår det, at der i perioden 2007-2010 afsættes 75 mio. kr. årligt eller samlet 300 mio. kr. til ansættelse af flere virksomhedsrettede jobkonsulenter i kommuner med mange ledige indvandrere og efterkommere på starthjælp, kontanthjælp og introduktionsydelse.

Ressourcerne til ansættelse af flere jobkonsulenter fordeles til følgende 15 kommuner i den 4-årige periode:

- Til de 5 kommuner, der har det største antal ledige indvandrere og efterkommere på starthjælp, kontanthjælp eller introduktionsydelse: København, Århus, Odense, Ålborg og Esbjerg.
- Og derudover til de 10 kommuner, der har en stor belastning i form af mange ledige indvandrere og efterkommere på starthjælp, kontanthjælp eller introduktionsydelse i forhold til kommunens samlede antal indbyggere i den erhvervsaktive alder: Albertslund, Brøndby, Ishøj, Herlev, Høje-Taastrup, Fredensborg, Rødovre, Gladsaxe, Slagelse og Helsingør.

Som udgangspunkt får hver af de 15 kommuner del i midlerne ud fra antallet i målgruppen i den enkelte kommune. Det vil sige, at de kommuner med flest indvandrere på starthjælp, kontanthjælp eller introduktionsydelse, og dermed størst behov for ekstra ressourcer til at løfte udfordringen på dette område, får flest midler til at ansætte flere jobkonsulenter.

Hver af de 15 kommuner får dog som minimum tildelt midler svarende til fem jobkonsulenter. Dette skal sikre, at alle kommunerne vil få tilført mærkbare ekstra ressourcer til en styrket håndholdt indsats.

Der følges løbende op på resultater og effekter af ordningen samt kommunernes anvendelse af de 300 mio. kr. Der foretages således en midtvejsevaluering efter 2 år samt en slutevaluering ved udgangen af den 4-årige periode.

Øvrig opfølgning

Der er herudover opnået enighed om den øvrige konkrete udmøntning, *jf. bilag 1*.

Bilag 1

Automatisk udstedelse af efterlønsbevis og andre administrative ændringer mv.
Siden efterlønsreformen i 1999 har der fra forskellige sider været fremsat ønsker om justeringer, forenklinger og administrative lettelser i efterlønsreglerne, fordi elementer i de gældende regler har vist sig uhensigtsmæssige eller administrativt besværlige.

Det er på den baggrund bl.a. aftalt, at et medlem, der opfylder betingelserne for at få udstedt et efterlønsbevis, får det udstedt automatisk uden forudgående ansøgning, medmindre medlemmet overgår til efterløn samtidig med, at medlemmet opfylder betingelserne for at få udstedt efterlønsbeviset.

Justeringen indebærer, at ingen mister retten til efterløn eller andre rettigheder, der er knyttet til ansøgningstidspunktet for efterlønsbeviset. Medlemmerne og a-kasserne undgår en del administration, og antallet af sager om manglende ansøgning minimeres.

Det er endvidere aftalt justeringer af reglerne vedrørende drift af selvstændig virksomhed i efterlønsperioden og administrationen af disse regler. Endelig er der aftalt ændringer i reglerne for tilbagebetaling af indbetalte efterlønsbidrag. Hovedprincippet her er fortsat, at bidragene skal overføres til en pensionsordning, men som noget nyt kan medlemmet vælge, til hvilken ordning beløbet skal overføres.

Modregning for pensionsudbetalinger før efterlønsalderen
Af aftalen om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden fremgår det, at der skal fastlægges en konkret model for modregning af udbetaling af allerede oprettede opsparingskontrakter, der udbetales efter det 60. år, men før efterlønsalderen. Formålet er, at forebygge utilsigtet brug af skattebegunstigede pensionsordninger til at finansiere tilbagetrækning i årene umiddelbart før, man kan gå på efterløn.

Modellen for modregning er fastsat ud fra et overordnet princip om, at de udbetalte pensionsbeløb enten indgår direkte i opgørelsen oven i øvrige pensions*formuer* til modregning (gælder kapital- og ratepension) eller de divideres med det maksimale antal år i efterlønsperioden, hvorefter beløbet indgår i det almindelige pensionsfradrag (gælder pensionsordninger med løbende udbetalinger).

I denne "supplerende" opgørelse medgår dog ikke udbetalinger fra pensionsordninger, i det omfang udbetalingerne har medført fradrag i udbetalte arbejdsløshedsdagpenge efter medlemmets fyldte 60. år men inden efterlønsalderen. Denne bestemmelse sikrer, at pension, der har medført fradrag i dagpenge, ikke også medfører fradrag i efterlønnen.

Skattebegunstigede pensionsordninger
Af aftalen om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden fremgår det, at der skal foretages ændringer i reglerne for skattebegunstigede pensionsordninger, og at disse ændringer skal drøftes med pensionsbranchen. Disse drøftelser er i gang.

Tjenestemandspensioner
Af aftalen om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden fremgår det, at der skal ske en justering af skalaerne for fradrag i tjenestemandspension ved tilbagetrækning før folkepensionsalderen, og at denne justering som foreskrevet skal aftales med tjenestemandsorganisationerne. Justeringen af skalaen vil først få virkning mange år ude i fremtiden. Der er taget skridt til at opnå en aftale.

Bilag 2

Regeringen vil i løbet af de kommende måneder fremlægge 10 lovforslag, der udmønter initiativerne, som skal medvirke til en senere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, en styrket indsats for at nedbringelse af ledigheden og få flere indvandrere og efterkommere i beskæftigelse.

Initiativerne udmøntes i:

- Forslag til Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om aktiv socialpolitik og lov om integration af udlændinge i Danmark. *Dette lovforslag udmønter initiativerne der skal sikre en forstærket indsats for at nedbringe ledigheden og bringe flere indvandrere og efterkommere i arbejde, herunder aktiv jobsøgning, styrket rådighed, effektiv jobformidling og øget aktiv deltagelse.*

- Forslag til Lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, integrationsloven og lov om påligningen af indkomstskat til staten. *Dette lovforslag udmønter initiativerne om forhøjelse af efterlønsalderen, initiativerne om en mere fleksibel efterlønsordning, herunder den større målretning mod personer med mange år på arbejdsmarkedet samt harmonisering af dagpengeperioden.*

- Forslag til lov om ændring af lov om social pension. *Dette forslag udmønter initiativerne om højere folkepensionsalder.*

- Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og forskellige andre love. *Dette lovforslag udmønter initiativerne om tilpasninger som følge af højere efterløns- og folkepensionsalder.*

- Forslag til lov om seniorjob. *Dette lovforslag udmønter indførelsen af seniorjob.*

- Forslag til lov om ændring af lov om fleksydelse. *Dette lovforslag udmønter initiativerne om fleksydelse, herunder ændringer af aldersgrænser.*

- Forslag til lov om ændring af lov om delpension. *Dette lovforslag udmønter initiativet om en gradvis udfasning af ordningen.*

- Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. *Dette lovforslag udmønter dele af afvikling af aldersdiskriminerende barrierer på arbejdsmarkedet. Med forslaget hæves aldersgrænsen for, hvornår det kan aftales, at en lønmodtager skal fratræde på grund af alder.*

- Forslag til lov om forebyggelsesfonden. *Dette lovforslag udmønter forebyggelsesfonden formål og organisering.*

- Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø. *Dette lovforslag udmønter den styrkede arbejdsmiljøindsats.*

Opfølgning på aftale om fremtidig indvandring mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti

2. november 2006

Opfølgning på aftale om fremtidig indvandring

Aftalen om fremtidig indvandring mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti indeholder følgende initiativer:

- Indvandringsprøve med test i dansk og danske samfundsforhold.
- Integrationseksamen.
- Udvidelse af jobkortordning.
- Green card-ordning.

Initiativerne udmøntes i følgende lovforslag:

- Forslag til lov om ændring af udlændingeloven og lov om aktiv socialpolitik. *Dette lovforslag udmønter initiativerne om indvandringsprøve, integrationseksamen, udvidelse af jobkortordning og green card-ordning.*

Indvandringsprøve med test i dansk og danske samfundsforhold
Der indføres en indvandringsprøve efter hollandsk forbillede med test i dansk og danske samfundsforhold for udlændinge, som ansøger om familiesammenføring til Danmark, og for religiøse forkyndere, der ansøger om opholdstilladelse i Danmark.

Integrationseksamen
Der indføres en integrationseksamen for indvandrere og flygtninge med det formål at øge tilskyndelsen til at søge og opnå beskæftigelse. Integrationseksamen indebærer et nyt krav om beskæftigelse i 2½ år for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse og kontanthjælp. For at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse skal en udlænding endvidere bestå en danskprøve.

Udvidelse af jobkortordningen
Der gives opholdstilladelse til alle med et konkret jobtilbud med en årlig aflønning over 450.000 kr. Derudover udvides jobkortordningen, så flere jobtyper i fremtiden bliver optaget på listen, der udløser opholds- og arbejdstilladelse. Listen vil løbende blive tilpasset udviklingen på det danske arbejdsmarked.

Green card-ordning
Der etableres med aftalen om fremtidig indvandring en green card-ordning, der giver velkvalificerede udlændinge mulighed for at opnå opholdstilladelse i op til 6 måneder for at søge arbejde her i landet.

Ved indgåelsen af aftalen om fremtidig indvandring blev det besluttet, at den konkrete udformning af green card-ordningen drøftes i forligskredsen. Forligskredsen er nu enige om udformningen.

Green card-ordningen er udformet som et pointsystem, der giver udlændinge point efter kvalifikationer, som er relevante for, at den pågældende hurtigt kan finde arbejde i Danmark. Antallet af point afhænger af uddannelse, sprogfærdigheder, arbejdserfaring, hidtidig indkomst og alder, *jf. bilag*. Det kræver 80 point at opnå opholdstilladelse i op til 6 måneder for at søge arbejde her i landet.

Bilag

Pointsystem for green card-ordning

Kriterium	Kvalifikationer	Point
Uddannelse	Bachelorgrad	20
	Kandidatgrad	40
	Ph.d.	55
	Bonus for uddannelsesretning	25
Sprogfærdigheder	Prøve i Dansk 1 eller prøve i engelsk/tysk svarende til prøve i Dansk 1	5
	Prøve i Dansk 2 eller prøve i engelsk/tysk svarende til prøve i Dansk 2	10
	Prøve i Dansk 3 eller prøve i engelsk /tysk svarende til prøve i Dansk 3	15
	Studieprøve i dansk eller prøve i engelsk /tysk svarende til studieprøven	20
Arbejdserfaring	1-2 års arbejde de seneste 5 år	15
	3-5 års arbejde de seneste 5 år	25
Årlig lønindkomst	150.000 kr. – 299.999 kr.	15
	300.000 kr. – 449.999 kr.	30
	450.000 kr. eller mere	45
Alder	27 år eller yngre	20
	28-34 år	10
	35-40 år	5